

Št. 095

**APRIL
2014**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI TULICE

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva:

Ana Breznik, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Peter Kvac, Barbara Jozelj

Oblikovanje:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Nik Knez-posthumno, Janez Kompare,

Laura Ličer, Damjan Majkič, Lea Mihalič, Severa, Tjaša Žurga-Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil!
Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana – Ministrstvo za zdravje

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti – FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Mestna občina
Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Uvodnik:

HVALA

foto: osebni arhiv

Čas hitro beži. Pa vendar nam včasih uspe ujeti kakšen trenutek, ki se nam počasi skozi sleherno poro zažre v podkožje, se zapelje po krvni avtocesti in nas kot nekakšna omama (pri)zadane direktno v dušo, direktno v srce. Eden takih trenutkov se je pripetil včeraj. Meni. Vsi, ki me dobro poznajo, vedo, da se za obilno zunanostjo skriva mehka, skoraj patetično čustvena notranjost, ki velikokrat zanesenjaško odreagira na dogodke, ljudi, dogajanje nasploh. Udeležila sem se namreč 1. slovenskega kongresa na temo brezdomstva. Že ko sem prejela prvi mail z obvestilom, da so se določeni (beri: Suzi Kvas – Zavod Socio, Boštjan Cvetič – Karitas Maribor in Bojan Kuljanac – Kralji ulice) resneje organizirali in bodo v imenu vseh delujočih z in za brezdomne organizirali kongres, sem morala veselje in ponos kar malce prikrivati. Mogoče je za vse skupaj kriva babi, ki me je celo življenje učila, naj se nikar ne sramujem svojih občutkov, naj venomer jasno in glasno dam vedeti, kaj se v meni dogaja, in naj imam vedno usmiljenje za ljudi, ki ne znajo jokati, ne upajo čutiti ... Kakor koli že, tu sem in takšna sem. Vesela, ponosna, srečna in zadovoljna, da smo se še bolj resno zorganizirali. Je že res, da so socialni delavci in delavke ter vsi ostali ves ta čas pridno prihajali na redna koordinacijska srečanja (naslednje je že maja v Celju), a vendar smo potrebovali kongres. Potrebovali smo organiziranost, ki bo imela večji vpliv, močnejši glas in večjo težo pri soodločanju. Prevečkrat se namreč dogaja, da o nas in naših uporabnikih odločajo politiki in veljaki, ki nimajo niti osnovne informacije o problematiki, kaj šele – bogvaruj – da bi imeli kakšno (pred) znanje ali pa morebiti interes poizvedeti več o brezdomnih, socialno ogroženih, marginalcih. Zanje je vsak izmed naštetih nebedigatreba, ki je tam nekje na robu družbe, odrinjen, a za njihove fine zadnje plati še kako preblizu. Treba je zamižati na eno in – če se le da – na obe očesi, in če bo želja res močna, bo morda ob odprtju vek vse skupaj preprosto izginilo. Dejstva so popolnoma drugačna. Brezdomnih in tudi ljudi, ki živijo v resnični revščini, je vedno več. Zatiskanje oči pač ne bo zaleglo, treba se bo lotiti reševanja problematike. In tu lahko nastopijo tisti, ki so vsakodnevno v stiku z brezdomnimi osebami in z vsemi, ki iz meseca v mesec komajda preživijo. Ti lahko podajo svoja mnenja, izkušnje in predvsem predloge, ki bi dejansko prinesli rezultate. Treba se je predramiti. Šele ko se človek zdrami in se z jasnim pogledom zazre v dan in v prihodnost, lahko začuti tisti pravi koktajl žalosti, jeze, frustracije, stresa in upanja, ter skoči pokonci in na glas pove, da je tega dovolj in je treba stvari spremeniti. Ravno to so včeraj realizirali trije junaki dneva, zapisani v zgornjem oklepaju, zato si zagotovo zaslužijo miselni aplavz! Bravo Suzi. Bravo Boštjan. Bravo Bojan. Res je, skupaj smo močnejši.

Biba

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 3 **TO SEM JAZ**
- 5 **GREVA NA SPREHOD ALI KRALJEVE POTI**
- 6 **TAUBIJEVA PERSPEKIVA**
- 7 **PREOSTANKI ČASA**
- 8 **KRIŽARJEVA KOLUMNA**
- 9 **TATU ZGODBA**
- 10 **1. BREZDOMSKI KONGRES**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 12 **ANEKDOTE IZ PRODAJE**
- 14 **DOGODKI**
- 16 **ZGODBE O KOLESIH**
- 17 **SOL IN KOPER**
- 18 **GOSTUJOČI KOLUMNIST**
- 20 **KRALJICA IN KRALJICA**
- 21 **KRALJI ULICE IN ROBERT WIRTH**
- 22 **KRALJEVI RECENZOR**
- 24 **IZZA REŠETK**
- 25 **EHO IZ TOTEGA KONCA**
- 26 **PODPIRAM**
- 29 **OGLASNA DESKA**
- 29 **BREZPLAČNE PRIREDITVE**
- 30 **RAZVEDRILO**

To sem jaz:

ROMAN

foto: MG

Prihajam iz Dobrne, vendar na otroštvo nimam najlepših spominov. Kljub temu rad prikličem zlasti lepe trenutke, saj bi bil krivičen, če bi rekel, da teh sploh ni bilo. S staršema in bližnjimi (imam še 27-letno sestro in 8-letnega brata) se nisem razumel, stalno so bili vmes neki prepiri, zato sem začel begati od doma. Sicer ne v najrosnejših letih, pač pa okoli 20. leta. Tudi prijateljev nisem imel veliko, še največ jih je bilo med sošolci. Vse pa se je spremenilo, ko sem šolanje nadaljeval na Srednji gradbeni šoli v Mariboru. Bival sem namreč v dijaškem domu, kjer sem spoznal veliko novih prijateljev in znancev in se nekako osamosvojil. Zdelo se mi je, da živim svobodneje, in to mi je bilo všeč. Po končani srednji šoli sem se zaposlil v Vegradu, tam sem opravil pripravništvo in ostal pri isti firmi tri leta. Zapadel sem v spore, zato sem se raje kar poslovil. Naslednjo službo sem našel v Tušu, delal sem kot komisionar v centralnem skladišču in to približno tri mesece. Moja naloga je bila, da sem na mesne izdelke dajal primerne kode. Nekako v tem času, ko sem izgubil to službo, se je začela moja pot navzdol. Živel sem sicer še doma, vendar se nismo razumeli. V želji, da bi se izognil prepirom, sem se odselil. Čez glavo sem imel prepirov in nerazumevanja. Mama me je sicer rotila, naj se vrnem, ampak kljub poskusom ni bilo nič boljše. Res je tudi, da sem zapadel v droge. Sprva sem jih jemal kot nekakšno »rekreacijo« oziroma za zabavo. Še prekmalu pa je to postalo nuja in vsakodnevno zadevanje moj »stil življenja«. Želel sem si vse skupaj na silo presekati, saj mi je bilo kristalno jasno, kam vse skupaj vodi. Namenil sem se v Ljubljano, kjer sem tudi ostal in od tega januarja sem dobesedno na cesti. Trenutno sem čist in bi tak rad tudi ostal. Imam veliko načrtov, predvsem: najti si stanovanje, se ustaliti in si poiskati službo. Včasih sem se veliko ukvarjal s športom, treniral sem nogomet, zdaj pa sicer ne športam več, še vedno pa si rad ogledam kako tekmo. Veseli me druženje z ljudmi, saj je pogovor in veseljačenje nekaj najlepšega. Rad se pošalim. Odvrnejo me le ljudje, ki mi takoj zamerijo, ko povem kaj smešnega na njihov račun.

NA OTROŠTVO NIMAM NAJLEPŠIH SPOMINOV.

Matej Ban

V POZABO

TONEM, TONEM V POZABO,
PLAŠČ PO POLJU STRNE SE BREZ CVETJA,
MOJA DUŠA MIR MI ZDAJ VELEVA,
TONEM V POZABO, ALI JE ŠE KAJ V UPORABO?

ČAKAM POMLAD, SOLZA SE MI ZDAJ UTRNE,
ZVEZD OBILO SE NA NEBU STRNE.
ZIMA BO ODŠLA V POZABO,
SEME Z ROŽ BO PADLO V ZEMLJO,
JAZ PA ČAKAM NA TO, DA ENKRAT VSE BO MIMO.

SONCE V MENI, ZUNAJ GRE PO DOLIH,
HRIB IN GORA TRESE SE PO RAZORIH.
TONEM V POZABO, KER VSAK DAN DRUGAČEN JE
IN LE GLEJ, DA NE BOŠ VEČNO TI V POZABO.

BARBARA JOZELJ

ZDRAVJE

MIR V MISLIH
IN SKLADNOST GIBOV TI ŽELIM.
MOČ V NAS SAMIH JE,
ČAKA, POTRKAVA,
AJD, ZBUDI SE.
KAPLJICA V MORJU,
REKI ALI DEŽJU,
ČUTI, DA KOT VETER JE,
DA PONESE TE.
VRNITEV NA ZAČETEK,
KOT POGLED V DALJAVO,
SKRIVA SE.
MIR V MISLIH TI ŽELIM.

JOŽE DROL

Preveč boli,
če človek
ne govori.
Če pa

vse pove,
ga pa nihče
ne razume.

Neda Tuma

Pot-ni-ta-tu

V mojo kožo vrezuješ svoje ime,
da gre z mano na potovanje,
z nahrbtnikom
in dežnikom,

ki mi bo senčil pot,
ko me boš zagorel čakal
na neki neznani plaži.

Karmiss

GREVA NA SPREHOD ALI KRALJEVE POTI

TURA, KI SI UPA

»Zanimivo mi je bilo videti, koliko zgodb se skriva za vsakim obrazom, poleg katerega hodim vsak dan mirno mimo.«

Žledolomska era je končno za nami in pomlad se bliža. Z njo z roko v roki tudi naše ture po Ljubljani. Ste pripravljeni?

V zadnjem tednu februarja sem imela to srečo, da sem se sprehodila po eni izmed eksperimentalnih tur. Vodiča poznam že kar nekaj časa, družimo se pri različnih skupinah in projektih. Po novem pa skupaj v timu načrtujemo naše ljubljanske in obljublanske ture. Kakor to po navadi gre, sva se sčasoma spoznala, on mene in jaz njega. In čeprav bi si upala reči, da njega in njegovo zgodbo poznam, me v novih situacijah vedno preseneti in mi pokaže nekaj novega. V tem je tudi čar odnosa, mar ne? Njegova tura mi je tako odkrila nove plasti njegove zgodbe in mi odprla novo okno v njegov in moj ljubljanski svet. Tura pa mi ni pokazala samo njegove poti, pokazala mi je veliko več. Na poti smo srečali novo zgodovino mesta, ki je oblikovala sedanost ljubljanskega urbanega življenja. To zgodovino sem poslušala iz ust nekoga, ki je živel v tistem času in aktivno deloval in sooblikoval realnost, v kateri danes živim jaz in jo skupaj z njim in ostalimi sooblikujem in preoblikujem. Zanimivo je bilo poslušati o tem, kje so se zbirali, kaj so delali, kako so se mladi zabavali in kakšne so bile takrat njihove zgodbe. Zanimivo je bilo obiskati kraje, na katerih se danes sama družim s prijatelji, in poslušati zgodbe, ki so udarile temelje klubom, barom in parkom, ki jih obiskujem; anekdote, ki so za vedno obeležile ta, ista mesta. Slišali smo tudi o zgodovini brezdomstva, ki tako v svetu kot v Ljubljani ni nov pojav. Spomnili smo se Murna, Ketteja pa tudi Cankarja. Hodili smo po njihovi poti in prišli do Cukrarne. Lahko rečemo, da se je v stari Cukrarni rodila in razvijala slovenska moderna. Vsi našteti so se zbirali, nekateri tudi živeli in umrli v stari Cukrarni. Ta je od nekdaj veljala tako za zatočišče socialno ogroženih kot tudi brezdomnih. Naš vodja ture je velikokrat poudaril, da mesto niso le stavbe in spomeniki, ampak predvsem ljudje. Z njim se načeloma strinjam, ampak zdaj, ko sem skupaj z njim obiskala meni neznane stavbe in kraje, si veliko lažje predstavljam vse silne zgodbe o brezdomstvu. Moram priznati, da me je bilo prej tudi malček strah teh skritih prostorov, saj si v štirih letih, kolikor živim v Ljubljani, nisem upala pokukati vanje. S turo pa je slišano dobilo vonj, barvo, svetlobo in sence. Stopala so se dotaknila neznanih tal. Slike brezdomske Ljubljane nismo dobili samo s strani svojega vodiča. Na turi smo srečali kar nekaj ljudi, vodičevih prijateljev in znancev, ki so imeli veliko za povedati. Prišli smo do spoznanja, da ima vsako življenje svojo turo, lastno zgodbo, ki je edinstvena in neponovljiva. Moja, tvoja! Vodič je bil povezovalac med nami, vsaj za trenutek smo se ustavili in se zblížali, potem pa je vsak nadaljeval s svojo dnevno turo. Zgodilo se je združevanje svetov, ki se nam včasih zdijo popolnoma različni in nezdružljivi. Mimo teh, istih ljudi so nekatere izmed nas vsak dan hodile na pot v službo, na faks ali v trgovino. Nikoli pa se nismo drznile ustaviti, poklepetati, jih kaj vprašati in se enostavno spoznati! Čeprav smo si želele, saj se vsak dan videvamo. Topla izkušnja s ture nas je opogumila, da si upamo približati, vprašati in se spoprijateljiti. In to ne samo z ljudmi z ulice, ampak z vsemi, s katerimi delimo to mesto, v katerem radi živimo. Saj - mesto smo ljudje. Kot sem že omenila, v Ljubljani živim malo manj kot štiri leta in v tem času sem se večkrat počutila nedomače. Pred začetkom študija sem jo obiskala samo enkrat, sicer pa nisem bila nikoli v stiku s tem mestom, tu nisem imela prijateljev, niti ne sorodnikov, poleg tega je bila ovira tudi jezik, ki ga nisem govorila. Potrebovala sem torej čas, da spoznam ljudi, jezik in kulturo. Zdaj, po štirih letih, lahko rečem, da je Ljubljana tudi moje mesto (čeprav si moram vsako leto na novo izdelovati vizo, ki stane veliko živcev in kar nekaj časa in denarja). Zakaj je to moje mesto? Zato ker tukaj delam, se učim, ustvarjam, se družim in enostavno živim

foto: Irena Bilčič

Ljubljano! Čeprav sva z vodičem zelo različna, se najine poti srečujejo, združujejo pa jih ulice, znanci, navade, mesto – združuje naju Ljubljana.

Irena

Nekaj utrinkov z eksperimentalnih tur:

Utrinek z Maretove ture:

»Že na začetku ture sem se počutila sproščeno. Začeli smo s kratkim uvodom pri Kraljih (v dnevnem centru), nadaljevali pa po različnih turističnih točkah, kot jih je živel in doživel vodič Mare. V dveh urah sem imela možnost vprašati in izvedeti različne stvari, ki se navezujejo na življenje na ulici. Večina od nas si tega ne more zamisliti. Preko ture sem imela priložnost videti Ljubljano skozi drugačne oči, poti in osebne zgodbe, ki so tisto, kar naredi vse skupaj vredno in dragoceno. Priporočam vsem, ki radi gledate skozi drugačna očala. :-)«

Mojca

Utrinek z Taubijeve ture:

»Tura po Ljubljani s človekom, ki ima izkušnjo ulice, mi je bila izredno všeč. Odprla mi je pogled na Ljubljano iz čisto drugega zornega kota. Tolikokrat obhojeni deli, ki se ti zdijo domači, a to – v primerjavi s tem človekom – še zdaleč niso. Človekom, ki so mu ti deli predstavljali dom, zavetje, zbirališče prijateljev in toplino kljub hladu. Še bolj kot sama tura me je ganila osebna pripoved in odprtost našega vodiča. Menim, da se še tako dobro napisana knjiga ne more kosati z osebno zgodbo, ki ti jo, skupaj z vsemi občutki in doživljanji, v živo pripoveduje tvoj sogovornik. Mislim, da je tura res enkratno in zanimivo doživetje, ki te ne pusti praznega, ampak v tebi vzbudi morje vprašanj in vtisov. Priporočam!«

Nina M.

TRENUTEK

Tam v daljavi, ne ve se, kam ptič leti,
tam v nižavi, ne ve se, kam se spusti
na skrivaj;
tako v duši lepi trenutek zbeži
in ne vemo, kam, kje se zbudi
še kedaj.

Josip Murn - Aleksandrov

Z DESNE ...

Ne, ne ... ne grem se politike (saj se - kot sem že pisal - nanjo ne spoznam). Upam tudi, da me ne bo kdo zamenjal z mormoni ali jehovimi pričami, ki za »prave« kristjane poverjajo Sveto pismo (SP). Z vso svojo človeško logiko preteklosti in sedanjosti pa se bom potrudil lotiti miselnosti SP in današnjega življenja. Naj mi Bog pomaga.

Ne odklanjaj dobrote potrebnemu, če je v tvoji moči, da jo izkažeš. (Prg, 3:27)
Zelo globoka misel, če vzamemo dobesedno. Toda stavek ni izven konteksta. Le kako naj se gremo neko državo, v kateri je socialni predznak že od osamosvojitve naprej uničen? Res je, nismo več socialna država, temveč le pohlepno pleme, ki trga tistim, ki bi jih morali zaščititi. In cerkev?! Le koliko jih imamo v Sloveniji? Takšnih in drugačnih. Koliko ločin, v katerih se nadobudni Slovenceljčki utapljajo v idejah, temeljev katerih niti pod razno ne poznajo. Mar je scena z Mariborsko škofijo in vse pritajene informacije okoli nje in tem podobnih dogodkov res le pesek v nos in ne v oči? Mar je borba cerkve za oblast države le blede zmešnjava, ki jo nekateri čutijo, tisti, ki jo povzročajo, pa jo minimalizirajo in istočasno po ovinkih povečujejo? Čudno, a resnično.

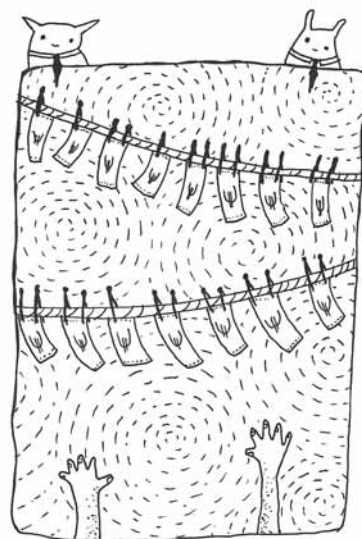
Šest reči sovraži Gospod, sedem se jih gnusi njegovi duši: prevzetne oči, lažniv jezik in roke, ki prelivajo nedolžno kri, srce, ki kuje zle naklepe, noge, ki se spuščajo v tek za hudobijo, kriva priča, ki govori laži, in kdor seje prepire med brati. (Prg, 6:16-19)

Ha, pa smo tam. Povojni poboji (rak rana nas, Slovencev). Pereča tema, ki odgovora ne najde, saj stoji na poti do tega prevelika ovira. So bili ti naši domobranci Quislingi ali domači borci? So se borili za dom ali za arijsko (neronsko) raso?! So osvobajali ali

zatalirali osvobojevalce?! Pa saj ... konec koncev: pieta za padle. Tako tiste na desni kot tiste na levi. Toda bolečina je drugače: boj za razrešitev tega problema je eden izmed uničevalcev socialne države. Ta boj je uničil človeka v naši domovini na sončni strani Alp. Zakaj?! Kako smo lahko tako podli, da nekdo, ki ima v rokah oblast, na račun že davno padlih ugonablja tiste, ki smo še živi? Kaj bi želeli tisti, ki so takrat padli?! Boljše pogoje življenja za nas, žive, ali uničevanje živih za pravice njihovih okostnjakov?! Prepričan sem, da so bili vsaj toliko človekoljubi, da bi stopili v bran nas, živih, in ne v trošenje denarja za njihove spomenike, proslave in komemoracije. Razmislimo o tem, ker je zelo pomembno. Postavimo si vprašanje, koliko davkoplačevalskega denarja je potrošila država za te zadeve, namesto da bi vlagala in služila svetu s svojo vizijo prihodnosti. Bo Slovenija rešila prihodnost ali preteklost? Jo bo rešila želja po rešitvi brezdomstva, alkoholiziranosti, narkomaniji ali borba za osebnost in lastni prav glede preteklosti? Sam mislim, da je Cerkev in z njo tudi desnica padla na zrelostnem izpitu. Žal.

Resnično povem vam. Ta uboga vdova je vrgla več kot vsi, ki so metali v zakladnico. Vsi so vrgli od svojega preobilja, ta pa je dala od svojega uboštva vse, kar je imela; vse, kar potrebuje za življenje. (Mr, 12:43-44)

Zveni znano? Kako da ne?! Toliko nabirk za uboge in toliko slavospevnih besed s strani kravatarjev, ki podarijo 100 EUR svojega bajnega bogastva, v oči bode zamaščenost njihovega življenja. Seveda več od tega ne bodo prispevali, saj so v strahu, da bodo pristali na nivoju revežev, ki nimajo niti za kruh. Na drugi strani pa stara ženica, ki si je v trgovini kupila nekaj sadja, brez obotavljanja da revežu eno breskev. In njene oči!! Njene

Damjan Majkić

oči so odraz njenega srca. To pa je veliko kot Triglav. Verjamem, da hodi v cerkev in moli. Moli za svoje umrle, moli zase in ... moli za tiste, ki nimamo niti za preživetje. Le za koga moli kravatar, če sploh moli?! Moj nono je priznal župniku, da kadar preklinja Boga, misli Nanj vsaj toliko kot župnik, kadar moli. Marsikdo bi rekel, da se čas SP vrti v krogu in da se zgodovina ponavlja. Vendar ... zakaj?! Zakaj postaja vedno bolj težka in črna? Se bo vrnila tudi rimska kohorta? Se bo vrnila kuga? Ko bi se vsaj in bi počistila ta naš planet. Ni me strah smrti, saj ne bom nič izgubil. Le nehal bom dihati. Je to greh? Mar umrli trpijo? Se borijo za preživetje? Ne. Za preživetje se borijo tisti, ki imajo preveč. Tisti še denar revežev trošijo za reševanje svojih problemov. Le zakaj za svoje probleme ne trošijo svojega denarja? Navaden smrtnik ga mora. Navaden smrtnik nima denarja niti za to, da bi potrkal na vrata jezičnega doktorja, ki bi mu lahko pomagal pri problemih, v katere so ga pahnili kravatarji. Kako zlabirintiziran je ta prekleti svet. Desnica pa ...
Ja, desnica poganja desno pedalo kolesa. Levica pa levo.

LJUDSKA KUHNA - ENOLONČNICA IZ AJDE IN PIŠČANCA

Sestavine:

- 2 čebuli
- 1 korenček
- 1 peteršilj
- 1 manjša zelena
- 2 dl ajde v zrnju
- 1/2 kg piščančjih beder ali stegna
- 3 dl paradižnikovega soka
- 1 dl olja
- ščepec bazilike
- ščepec koprovih listov

- 1 lovorjev list
- 1 žličko popra v zrnju
- sol

Priprava:

Čebulo narežemo in dušimo na olju, dokler ne zarumeni. Zelenjavo narežemo na tanke kolote in dodamo k čebuli, kot tudi meso. Vse skupaj dušimo deset minut, vsipamo ajdo in zalijemo z vročo vodo ter počasi kuhamo eno uro ... Na koncu prilijemo še

topel paradižnikov sok, dodamo poper, baziliko in koprov list ter sol. Pustimo na ognju dodatnih pet minut, da zavre, potem pa umaknemo in pustimo stati pokrito pol ure. Pa dober tek.

Ljubiša Šordjan - Luka

PREOSTANKI ČASA

In potem je bilo ... S temi besedami se običajno končajo Križarjevi prispevki v Kraljih ulice. Bilo je že bilo, marsikaj, vprašanje pa je, ali bo še kaj dosti ...

Včeraj sem dobil napotnico za onkološkega. V vrstici »napotna diagnoza« piše: »META?« Ali mar poznam kako Meto?

Prišla je A. Mislil sem, da je danes ne bo, a je vseeno tu. Pravi, da ima v torek izpit in je prišla študirat v svojo celico. Rekla je, da gre dol na kavo, in dal sem ji svoj obesek, tako kot po navadi. Še preden gre, vpraša, kdo zmaguje. In s smehom reče, tako kot velikokrat: »Le pazi se M., se mi zdi, da ti slabo kaže.« Jaz pa ji rečem: »Kaj slabo, figure poglej,« in ji pokažem na prostor zraven šahovnice, kamor odlagava uplenjene figure, bele in črne. Enih in drugih je približno enako. Šahirava v omejenem času, bliža se konec delovnega časa. Morava končati.

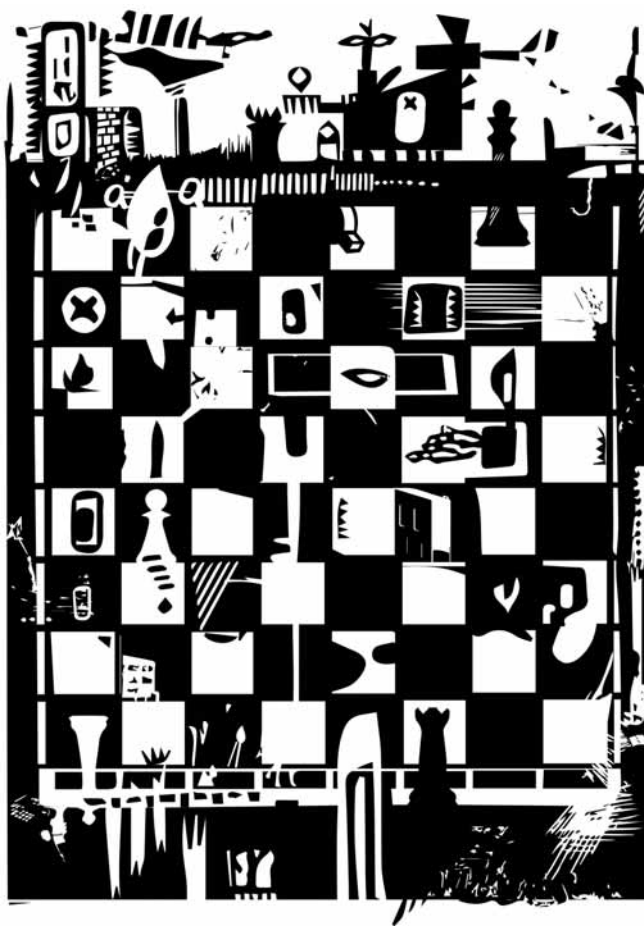
Pogovarjava se, ali se kdaj zagodi, da zaprejo, pa kdo ostane noter. Na primer v straniščih. Seveda se dogaja. Vse luči pogasnejo in v prostorih zavladata tema. Še posebej v straniščih, ki so v kleti in ki nimajo nobenih oken. Kot v grobu. Pa še glasbo ugasnejo, ki zdaj predstavlja komaj slišno ozadje.

Še prej, pred šahom, ko sva bila dol na kavi, sem premišljeval, kako bo pojutrišnjem. Najbolj mi bo zoprno tole: »Zdaj pa pojdite v sobo 4C. Tam počakajte, da vas pokličejo.« »Potem nesite izvide v 3. nadstropje v sobo 311D. Tam počakajte pred vrati.« »Potem pa dol v K34.« »Bo treba počakati, zdajle zdravnika še ni.« Vse to čakanje in presedanje. To sovražim. Sploh ne bi šel k njim, če me ne bi bolelo. Nič drugega me ne zanima, rad bi samo, da me neha boleti. A saj bom naredil hara kiri, ali kako se reče, ne bom kar čakal. Ko bo treba.

Prinesel sem B. kemični svinčnik, kuli. Je neke take barve, da se ne da povedati, katere. Nekaj med roza in vijolično. Ko gre za barve, začneva vedno govoriti o verigarjih. Moja tema iz časov, ko sem bil še zbiralec. O teh niansah, o posebni vrednosti posebnih odtenkov, redkih seveda. A to me več ne zanima. Veliko nabranega sem dal stran. Spomnim pa se še. B. je predlagal, da bi naredila razstavo kakih barvnih verig. A saj je razstava že bila, pred leti, ko jo je naredila N., in tam je bilo tudi mnogo mojega. Z mize vzameva par reklamnih brošur in se poglobljava, predvsem v sive in oranžne. Koliko je različnih! Šele ko se poglobiš, se odpre bogastvo razlik.

A. pride s kave in sprašuje, če veva, zakaj se tako močno poti. B. nekaj razlaga, jaz pa rečem, da vem najmanj za dva razloga, a da jih ne bi razlagal zdajle med šahom. A. reče, da je prepričana, da vem za še več razlogov kot samo za dva. Vpraša še za T., če je naš, in kaj je bilo na predstavi. Pove, da je biljeter stalno hodil k njemu in mu kazal »Pssst« s prstom na ustnicah, varnostnik pa je sedel na drugi strani in gledal stran.

Ko je bilo v časopisu objavljeno o mojih verigarjih, so mi začele stranke kar same nositi posebne primere. Kar naenkrat mi je zbirka močno zrasla. A potem mi je začelo zmanjkovati prostora.

Tjaša Žurga-Žabkar

Vsega tega ne bi ponavljal. Je bilo preveč. In tega ne bi nikomur privoščil. Lasje mi niso izpadli, a brada mi je nehala rasti. In če sem pogledal dol k luliki, je bilo tam vse drugačno, vse spremenjeno. Še enkrat isto ne bi imelo smisla. Bom raje sam končal.

A. je odšla med police. Zanima jo literatura o angelih. Šahovska situacija se spreminja v končnico. Oba imava kmeta tri polja pred koncem. Pred transformacijo v kraljico in novim življenjem. Kdo bo zmagal? Tisti, ki je zdaj prvi na potezi. Vedno je pomembno biti na potezi.

Ko vidiva, kako se bo razpletlo, zapustiva mizo. Ljudje odhajajo. Midva pa v klet, zadnjič odtočit. Spet omeniva, ali kdaj koga zaklenejo noter. B. me vpraša, zakaj ne pijem več vode.

Razložim mu, da mi je dr. F. rekel, da prepogosto izpiranje z vodo ni dobro in da naj raje poiščem kaj drugega, kar bi mi pomagalo. A pojma nimam, kaj bi to lahko bilo.

Rad bi, da bi šla še v bazen, preden grem noter. Rad bi šel čim prej, takoj jutri. Ker se ne ve, kaj bo potem. A B. jutri ne more. Pravi, da me verjetno ne bodo kar takoj obdržali noter.

In potem je bilo ... ja, kaj je bilo potem? Veliko vprašanje. Upam, da Križar ne bo jezen, da sem si izposodil njegove besede.

Šahist

NAŠE BANKE IMAJO STRES TESTE. VARČEVALCI JIH IMAMO ŽE DVAJSET LET.

GREEN DRAGONS

Ko sem bil resnično mlad križar, star kakih šestnajst let, sem bil goreč navijač nogometnega kluba Olimpija. To je bilo v letih, ko se je naša rajnka Jugoslavija nahajala v poslednjih izdihljajih. Zeleno-belo barvo smo nosili visoko in ponosno, in čeprav smo bili večinoma sami mulci, smo bili od vraga. Spominjam se začetkov in dni, ko je v Ljubljani gostovalo neko moštvo iz bivše države (menda Vardar) in smo potrebovali transparent. Ja, samo enega. Takrat je bil še socializem, in v časih pradavnine je en zadoščal. S tem ni bilo problema, ker je imela mama v kuhinji zeleno ubersocialistično roletto, ki smo jo meni nič, tebi nič odrezali. Očetu sem v garaži izmaknil belo barvo in čopič in se s prijatelji povzpел na vrh bloka napisat nekaj na platno. Razmišljali smo, kaj naj napišemo. Idej je bilo nešteto, vendar smo vsi naenkrat začutili, katero ime je pravo; rodilo se je ime Green Dragons. Spodaj je bil obvezen pripis Bežigrad, pa vendar – rodilo se je ime, ki živi še danes. Morda se bo našel kdo, ki misli, da natolcujem, in temu v odgovor lahko povem, da je takrat na vrhu bloka stal tudi Aco (stari Dragonsi bodo vedeli, za koga gre). Aco – R.I.P. V spomin nanj bom opisal gostovanje na Reki, kjer smo igrali proti istoimenskemu klubu. Iz Ljubljane se je polnih zanosov odpravilo kakih sto Green Dragonsov (Kmečka roka, Jerry ...), saj smo južnim bratom nameravali pokazati, kako se navija. Sam sem v petlitrsko plastično kantino natresel celulozoid, narezan na drobne koščke, in jo napolnil do vrha. Ste že kdaj poskusili narediti dimno bombo iz namiznoteniške žogice? Ja, mega dimna bombica je in žogica je narejena iz istega materiala. Tako sem s petlitrsko dimno bombo in ogromnim bobnom potoval na Reko. Ko smo prispeli, smo bili polni samih sebe in bili prepričani, da smo težki razbijači. Kmalu smo zagledali nasprotne navijače Armade in priznati moram, da niso izgledali prijazno. Ravno obratno: sami postrojeni norci. Njihov vodja Ajkula (morski pes) si nas

je ogledal in se samo nasmejal, kajti videl je, da smo na kupu samo mulci, ki malce ropotajo. Medtem ko nam je razlagal, da je najbolje, če gremo skupaj na pijačo, nisem odmaknil pogleda z ogromne brazgotine na licu in se obenem zahvaljeval njegovi preudarni naravi. Pred stadionom smo se usedli in naročili ter v iskrenem pogovoru z njimi izkoristili čas, ki nam je preostal do tekme. Ob prvi priložnosti sam sicer stekel do zidu in čezenj vrgel tisto petlitrsko dimno bombo, ki sem jo kasneje, ob vstopu, pobral in jo kasneje seveda uporabil. Kadilo se je, kot bi hudič v peklu zakuril vse kotle, tekma pa je bila seveda prekinjena, saj se ni videlo niti za ped pred nosom. Mislim, da smo tekmo izgubili dva proti ena ali pa tudi ne, ni važno. Na poti nazaj je manjša skupina precej okajenih začela razgrajati in razbijati po vagonu. Ni minilo dosti, da se jim je pridružila skoraj cela navijaška skupina. Kar naenkrat je čez okno letelo vse po vrsti, od naslonjačev do sedežev, kovinskih delov in celo pritrjenih predmetov. Ko je zmanjkalo predmetov, ki letijo, se je začelo z luknjami med kupeji in smehom na ves glas. Najbrž ni treba omeniti, da so se ljudje zelo prestrašili. Z začasnim in zasilnim ukrepom so nas poskusili zakleniti v vagon, kjer se je dogajal ves kaos. Vedeli smo, da nas na postaji v Ljubljani čaka cel policijski kordon, in seveda iskali rešitev. Seveda smo jo našli. Kmečka roka je močno potegnil vrata in jih odprl, medtem ko smo si pod bunde tlačili navijaške šale in podobne rekvizite ter se pomešali med navadne potnike. In kar naenkrat se je v parku Tivoli vlak začel ustavljati. Kaj dogaja? Pametni Aco je potegnil zasilno zavoro in naša navijaška skupina je poskakala ven sredi Tivolija, vsak na svojo stran. Še dandanes slišim, da jih biriči še vedno iščejo. Sicer že dolgo ne podpiram tovrstnih navijaških izbruhov, moram pa priznati, da je bil tisti dan zelo zabaven. In potem je bilo ...

ZGODBA O ..., 11. DEL

Zavedati se je treba, da za prve člane komune problem niso bili le okoličani in oblast. Najbrž je bil (naj)večji problem lakota. Takrat še ni bilo raznih donatorjev in tudi ljudje niso poznali dela Don Pierina in njegovega namena. Še več; tega duhovnika so se očitno bali kot hudič križa. Toda Don je moral nahraniti svoje fante in obenem misliti na prihodnost, saj centra ni odprl v stilu muhe enodnevnice.

Danes se večkrat rad v šali spominja teh začetkov: »Veste, imeli smo raznolik jedilnik – danes kruh, mortadelo in jabolko, jutri mortadelo, kruh in jabolko, naslednji dan jabolko, kruh in mortadelo, in tako iz dneva v dan.«

Ampak celo to je bilo treba nekje nabaviti. Od kod naj vzame denar? Fantje ga niso imeli. Don Pierino tudi

ni imel kakega fonda ali pa bogatega prijatelja. Razmere so ga primorale celo do tega, da je prodal svoj mašniški kelih in nekaj zlata, ki ga je imel shranjenega. »Vse za svoje otroke, « je večkrat rekel. Vseh teh vrednosti seveda ni bilo prav veliko, vendar vseeno dovolj. Dovolj za mizerno pionirsko življenje komune. Dovolj, da so s sanjami in lepšo prihodnost prebrodili prve tedne in mesece v razpadlem mlinu. S tem pa je med fanti raslo zaupanje v Don Pierina. Verjeli so vanj in ni bilo mogoče, da ta val zaupanja ne bi prešel tudi meja centra in doline Upanja.

Taubi

TATU ZGODBA

Moj tatu mi ogromno pomeni. Zanj sem se dolgo odločal in nekaj let v glavi tuhtal o raznih variantah – zagotovo sem namreč vedel le, da bo vseboval znak Yin-Yang, ki ima zame lep in globok pomen. Tatu je bil precej drag, saj je narejen v studiu, vendar sem bil denar zanj pripravljen odšteti. Vsekakor svetujem vsem ljubiteljem tatujev, da pred samim posegom dobro premislijo, kaj želijo imeti na svojem telesu in kakšno sporočilo bodo s ponosom nosili in razkazovali.

Dejvid

TEATER

GLAVA JE PRESTRELJEN BALON,
KI SE DVIGUJE PROTI NEBU
IN UPA NA KRATEK POSLEDNJI
IZDIH.

»KDO BO NAJEL IGRALCE, KI BODO
NAMESTO NAS IGRALI LJUDI?«

— AH, BEJŽ, BEJŽ!

»O. K.«

KARMISS

IZGUBIL SEM

IZGUBIL SEM RDEČO NIT,
SAM PREMRAŽEN, NIKOLI SIT.
VISOKO SO LETALE ŽELJE PO USPEHU,
NE VEM, KDAJ SEM OBUPAL,
KDAJ SEM NEHU, OB DOBRIH BESEDAH ZAZEHU.

LE KJE SEM SE IZGUBIL,
HUDIČA POLJUBIL, HUDIČA ZASNUBIL,
NAPAČNE STVARI LJUBIL.

ČAS JE, DA DVIGNEM SVOJO GLAVO,
TUDI ČE SKLJUČENO IMAM POSTAVO,
SPREMENIM SVOJO NARAVO.
ČAS JE, DA SE REŠIM DEMONOV,
KI MI ODŠTEVAJO ČAS,
TUDI ČE ŠLO JE ZA LAS, NEKJE OD DALEČ
SLIŠIM SVOJ GLAS.

LE KJE SEM SE IZGUBIL,
HUDIČA POLJUBIL, HUDIČA ZASNUBIL,
NAPAČNE STVARI LJUBIL.

OBRNEM NOV LIST, POMILOVANJE
SPREMENIM V ZAVIST.
NAREDIM, DA KONČNO LETIM,
NIČ VEČ NE SPIM, NIČ VEČ NE KLEČIM,
ZDAJ STOJIM IN SE SMEJIM.

LE KJE SEM SE IZGUBIL,
HUDIČA POLJUBIL, HUDIČA ZASNUBIL,
NAPAČNE STVARI LJUBIL.

KRISTJAN

1. BREZDOMSKI KONGRES

6. 3. 2014 je v Piranu pod okriljem in v organizaciji ožje Koordinacijske skupine za področje brezdomstva v Sloveniji potekal 1. brezdomski kongres. Kongresa se je udeležilo 80 oseb iz različnih vladnih in nevladnih organizacij. Obravnavana tema je imela namen osvetliti *zdravstveni, psihološki in socialni trenutek pri delu z brezdomnimi osebami v Sloveniji*.

Namen kongresa je bil narediti prerez zaobseženega stanja na brezdomskem področju v Sloveniji, ki je v največji meri izražen z zaskrbljujočim stanjem v naši družbi in se žal dodobra zrcali v najbolj marginalnih družbenih skupinah, tudi med brezdomci. Zaobjel je pregled aktualnih trendov, statistične slike in novih pojavnih oblik brezdomstva ter sprejem pglavitnih zaključkov.

010
KRALJI
ULICE

foto: arhiv Koordinacijski mreže

Zaključki 1. kongresa pa so:

1. Urgentna potreba po novem vseslovenskem programu post-tretmanske oskrbe za starejše, onemogle in nemočne brezdomce, ki so izpuščeni iz bolnišnic in psihiatričnih bolnic oz. za brezdomne osebe, ki se nahajajo v terminalnih stanjih.
2. Redefiniranje progresivno naravnane številčnosti brezdomske populacije v Sloveniji na realno raven, kot izhaja iz terena, nadalje dokončna in celovita ureditev strategije reševanja brezdomskih družin ter implementacija zaposlitvenih programov za brezdomne osebe v smislu zagotovitve nove socialne mreže in kasnejše delovne okupacije, tudi v kontekstu zaščitenih zaposlitev.
3. Vzpostavitev mreže ambulant za nezavarovane po modelu Maribora in Ljubljane tudi po drugih regijah Slovenije.

foto: arhiv Koordinacijski mreže

4. Potreba po večji povezanosti med organizacijami, ki delajo na področju brezdomstva, in vzpostavitev regijskih koordinatorjev za področje brezdomstva.

5. Potreba po vzpostavitvi in vzdrževanju medsebojnega sodelovanja in usklajevanja med resorji in organizacijami, ki se z brezdomci srečujejo (zdravstvene in socialne službe, javne in nevladne, nizkopražni in visokopražni programi). Olajševanje napotitev med zdravstvenimi in socialnimi službami ter nevladnimi organizacijami. Razvijanje in omogočanje integracije zdravstvenih služb v mrežo organizacij, ki se ukvarjajo z brezdomstvom.

6. Nižanje praga za vstop v zdravstveni in zobozdravstveni sistem.

7. Razvijanje terenskega dela z namenom doseganja skrite (nedosežene) populacije, njihovega informiranja, zagovorništva in kontinuiranega individualnega spremljanja ter njegova umestitev v okvir javnega zdravstvenega in socialnega varstva. Razvoj mobilnih enot, ki zdravstveno oskrbujejo brezdomne.

8. Okrepitev seznanjenosti brezdomcev z njihovimi pravicami in dolžnostmi, povezanimi z zdravstvom.

9. Vključevanje brezdomnih v odločanje na različnih ravneh, zlasti glede dejavnosti, vezanih na varovanje njihovega zdravja.

10. Nadaljnje financiranje programov, namenjenih brezdomnim, ki nimajo urejenega zdravstvenega zavarovanja (MDDSZ in Ministrstvo za zdravje).

11. Omogočanje varne, trajne in človeku dostojne nastanitve, ki je predpogoj za izboljšanje ter urejanje socialnega, zdravstvenega in drugih področij življenja.

foto: arhiv Koordinacijski mreže

Na predvečer Kongresa je potekalo 19. izredno srečanje Koordinacijske skupine za področje brezdomstva v Sloveniji, ki se je zaključilo s pglavitnim sklepom, da se omenjena skupina ustrezno formalizira ter pravno prestrukturira v društvo, katerega ustanovni akti so bili v tem kontekstu potrjeni. Vse to s ključnim namenom po še učinkovitejši pomoči brezdomnim osebam širom Slovenije.

Boštjan Cvetič

STARA ROBA, NOVA RABA UDARNIŠKO TUDI PREK SPLETA

Tudi v posredovalnici smo se končno odločili za modernizacijo, tako da vas bomo od zdaj naprej pričakali tako v trgovini kot tudi na spletu. Glede na to, da so temelj našega socialno - ekonomskega udejstvovanja predvsem neposredni medsebojni odnosi in široko razpredena mreža, smo porabili precej časa, da smo zasedli svoj prostor še v spletni skupnosti. Zdaj pa jo imamo - svojo spletno stran, na kateri boste našli tako pretekle kot aktualne dogodke, opis naših ustvarjanj od začetka do danes, povezave na zanimive prispevke o socialni ekonomiji doma in po svetu, na voljo pa je seveda tudi spletna prodaja. Na strani lahko brskate po zakladnici izbrane rabljene robe in si jo naročite kar prek pošte, seveda pa si lahko stvari tudi samo rezervirate in jih osebno prevzamete v posredovalnici - česar bomo še bolj veseli.

Dobrodošli torej na: www.robaraba.si

Glede na to, da kupci cestnega časopisa Kralji ulice velikokrat sprašujete prodajalce in prodajalke, kam naj prinesete svoje stvari, pa še povabilo. Svoje rabljene, a še uporabne stvari nam lahko v posredovalnici na Poljanski 14 darujete vsak dan od 10h do 19h, v soboto od 10h do 14h. Sprejemamo pa jih tudi v skladišču na ul. Milana Majcna 4, vsak torek in četrtek od 11h do 16h. Prav nam pride skoraj vse, le da je dobro ohranjeno oziroma še delujoče: mali gospodinjski aparati in druga tehnika, keramični izdelki, plošče, kavni kompleti, krožniki, lonci, pribor in vse ostalo, kar sodi v kuhinjo, igrače, otroška oprema, športni rekviziti, glasbila, starine, blago, preproge, knjige, slike, luči, rabljeni prenosniki in novejši računalniki, manjši kosi pohištva, nakit in okrasni predmeti, lepo ohranjena vintage oblačila ... Ne sprejemamo le večjih kosov pohištva, starih računalnikov in ostale zastarele računalniške opreme,

foto: Jean Nikolic

velike bele tehnike, predvsem pa si ne želimo nedelujočih in slabo ohranjenih električnih aparatov.

Vse bralce in bralke pa še vabimo, da se 5. aprila pred našimi skladiščnimi prostori na ul. Milana Majcna 4 udeležite petega Dneva za spremembe, ko prostovoljci po vsej Sloveniji v različnih akcijah širijo solidarnost. Organizirali bomo menjalni dan, kjer boste lahko odslužen predmet brezplačno zamenjali z drugimi stvarmi, ki bodo ta dan na voljo. Lahko pa se le oglasite, med druženjem spoznate našo aktivnost in z nami preživite prijetno popoldne z malico in srečelovom. Menjalni dan bo potekal med 10h in 14h.

Jean in Luna

»VOJAK, PIVO IN MISLI«, ODPISANI, DIC, 6. 2. 2014 OB 20.00

Povezovalac je enkratno in vsakomur v premislek odigral svojo vlogo. Česa nas je strah? Pravzaprav nas je lahko strah vsega (od davkov, psihiatrije, zapora, vietnamskega sindroma in »s pesticidi zastrupljenih paradižnikov«, hrenovk do piškotkov ...). Nas je strah samih sebe? O vsem tem govori igra, ki se sicer dotika mnogih tem. Morda gre vse celo malce prehitro. Na začetku se predstavi vojak z vietnamskim sindromom, ki se vrne v domovino kot podnajemnik. Lastnica stanovanja, v katerem biva, se za boljši standard kot da bi bila »nora«, poda v psihiatrično bolnišnico. Njena vloga je odlično odigrana in tudi prizor je dodelan. Poleg tega pa spoznamo še eno psihiatrično uporabnico, ki se sreča s svojim nezainteresiranim bratom. Ta ji ponuja le materialne dobrine (piškote, toplo posteljo ...), po mojem mnenju gre za najmanj dodelan prizor, zagotovo bi se dalo še kaj dodati. Igralci so dobri, ampak vsak prizor bi lahko malce podaljšali. Kljub temu se težke teme iz predstave, ki so v naši dobi in družbi še kako aktualne, zagotovo dotaknejo vsakega.

foto: arhiv OdPisani

Barbara Jozelj

NEK AJ

cestnih

POLITIČNA

Ko celo vlado se ubije,
še šole se razbije,
barabe se razkrije,
pride pravi vzpon demokracije.

Zakonov se nič več ne zvije,
luknje v njih se vse zašije.
»Ni več treba policije!«
zdaj še narod vpije.
Slišat je grdo
in je celo malo kruto,
sam' to je realnost naša,
druga opcija pa flaša, ta
tudi' nič lepša ne prnaša.

Miš - Leah

JEZUSU

Rad bi videl,
da mi pomagaš najti
pot k sebi,
ker jo bom le
na ta način jaz našel k tebi:
kajti vedno močnejše čutim,
da se bom izgubil ...

S.

ALARM

Razglasil sem rdeč alarm,
z lopato kidal sem vso noč,
nisem opazil, da je ves čas snežilo,
zjutraj sem se na smrt utrujen zakopal v sneg
in nisem klical na pomoč.

Razširil beli sem brlog,
z rokami močno se objel,
z vročo sapo grel premrle roke,
en kuhanček zasanjano želel.

Res ni slabo, imam vsaj streho,
hiško brez oken in vrat,
ko bo šilhta konec in bo mraz pritisnil,
se vrnem v belo luknjo spat.

Sredi puščave si majhen in nezhaten,
sam sebi volun in zašuštrani gospod,
med kladivom in nakovalom.
Od jutra do noči biksam ga po svoje,
z lopato porivam svoja mokra leta
v zasneženi kot.

Katarina Kalaba

KDO SEM IN NISEM

Zakaj sem tako
nesrečen.
Nisem ne narkoman
ne klošar,
ne pijanc,
sem pa doma na
robu družbe.
Družim se z izobčenci
nosim bremena
navadnega starega
norca,
ki na žalost še
ni polnoleten.
Ne sprašujem se,
kje bom pokopan,
svoje telo bom
zapustil študentkam
medicine,
moja ranjena duša
pa bo odfrčala
v veselje, od
koder je prišla.

Kavica

ANEKDOTE IZ PRODAJE

STAREJŠI GOSPOD

Mimo dostikrat pride starejši gospod,
ki ima eno nogo malce krajšo
kot drugo. Vsak dan prihaja v
trgovino po pivo in vino in zmeraj
napolni približno dva vozička, saj je
očitno lastnik lokala, ki ga oskrbuje.
Avto pripelje vedno skoraj čisto do
mene, na pločnik. Ker težko hodi, mu

pomagam znošiti prazne zabojce v
trgovino, potem pa gre nakupovat.
Ko napolni prvi voziček, pride do
mene in mi izroči ključke od avta, da
mu pomagam naložiti stvari v
prtljajnik, med tem pa gre po drugi
voziček in jovo na novo spet mu
zložim vse v avto, saj bi sam to zelo
težko uredil. Štar je že okoli 70 let, za
povrh pa še bolan. Revije noče vzeti,
ker pravi, da ne vidi več tako dobro
kot včasih, mi pa za vsako pomoč
poplača s petimi evri. Ne glede na to,
kolikokrat na teden se to zgodi, se
tarifa ne menja.

Périce

RAZNO RAZNI PRIJEMI

Prodajam Kralje in model, ki pride
mimo, me premeri, potem pa vpraša:
»Si se oblekel v Kristusa?«
Domnevam, da opazka leti na moje
dolge lase. Kakor koli, skušam jo
izkoristiti v svoj prid: »Če se ti tako
zdi, pa mi daj kaj za vbogajme.«
Izjava se obrestuje, saj res nekaj
dobim in seveda takoj vnovčim.

Polde

TEDNIK

Januarja sem na TV SLO2 gledal
ponovitev oddaje Tednik. Bil sem
konkretno presenečen, ko sem na
televiziji zagledal znan obraz ženske,
ki so ji (ter prav tako njeni družini)
izklopili elektriko in vodo. Osem
članov družine tako živi v nemogočih
razmerah, doma pa so iz Žalca.
Zaprepaden sem ugotovil, da mi je
ravno ta ženska vedno dala kaj za
pod zob ali pa mi priskrbela kak
kovanec. Seveda nisem mogel verjeti,
da ima take probleme. Komaj čakam,
da jo spet vidim pred trgovino.
Drugace pa je ta primer še en dokaz,
da imajo največje srce ravno tisti, ki
niti sami nimajo veliko ...

Stripi

TRETJI ZOBJE

Mimo trgovine, kjer pogosto
prodajam naš časopis, dostikrat
pride starejši gospod, upokojenec, ki
se je priselil iz Nemčije in ki živi v
Sloveniji. Včasih kupi časopis, včasih
samo poklepetava, pogosto pa mi v

roke stisne nekaj evrov. Včeraj sva se spet srečala po nekoliko daljšem obdobju in padla v daljšo debato. Za nadaljevanje ni nepomemben podatek, da sem si v tem času uredila zobe. Seveda sem že popolnoma pozabila na to, pa me je ravno moj sogovornik navdušeno spomnil. Bil je prijetno presenečen nad mojim novim izgledom, v znak podpore ali pohvale, da sem se lotila in do konca izpeljala ta korak na bolje, pa mi je podaril kar dvakrat otoliko kot po navadi.

Mojca

FLIRTANJE

Poleti sem časopis prodajal pred Lidlom. Mimo je prišel nek moški in kupil časopis, za katerega mi je dal 7 evrov. Začela sva se pogovarjati in dal sem mu svojo telefonsko številko, saj mi je obljubil, da mi bo uredil delo za keramičarja. Čez nekaj dni pa mi je začel pošiljati čudne SMS-e, o katerih vsebini saje ne bi govoril. Ja, zgodilo se je, da sem bil temu moškemu očitno všeč.

Boštjan

ZA VSE!

Prodajam Kralje, številka 439, spet, spet, spet.

Anekdoti rada bi delila, a kaj in koga bi omenila, toliko lepega od ljudi sem dobila.

Toliko lepega, da oko večkrat solza je zalila, od tolike dobrote, katero z Mašo sem podelila.

Narod je res v osnovi dober, a breme recesije te preveč naš narod žre.

Pa stari mi pravijo, da časov brezupnih takih še ne, mladi pizdijo, izhoda ne vidijo. Res ne razumemo, zakaj državi tako slabo gre?

Gospa mi euro da in pravi, če kaj pomagalo vam bo?

Bo, bo, zbrala bom za najemhino, bo, bo, zbrala bom za hrano, bo, bo, zbrala bom za cepivo, kolodont in kremo, pa zobarja in veterinarja poplačala bom.

Ja, euro mi pomaga, enostavno da preživim, da preživim, dokaj solidno v zajebranih cajtih.

Gospod Milan me navduši, popestri mi dan in pravi, da Tito trgovec najboljši svetovni je bil, take izjave še ne, in pomislim, križana gora, še kako res je. Na kavo me povabi, debatirava, vedno s kakim sladkim me preseneti, jaz pa Kralja mu podarim, se mu s Kraljem oddolžim.

Zdaj pravi, da Erjavec lagal je, penzion so znižali mu, 500 EUR na letni ravni.

Gospa osemletnico ima. Mašo obožuje, spravi jo v dobro voljo, pred kratkim imela je rojstni dan, resnično želim ji vse najboljše.

Z Mašo se malo poigrava, nasmeh na obrazih narediva, poklone Maša dobiiva. Pa briketke, pa paštetke, pa pasje sladice. Ko mimo psa Šejka greva, mu z veseljem odstopiva del tega.

Starši otrokom denar dajo, ta mali ponosno sami Kralja plačajo, v oči se jim zazrem in vlivam jim boljši svet.

Kupi Kralja najstnica, darilo euro čokolada, s pripisom, naj vam bo sladko novo leto 2014, z užitkom jo pojem in zaželim, naj bo tudi tebi sladko in slastno.

In hvala tudi tebi, res nenavadna prodaja, na prehodu z Mašo, poigrala sta se najina psa, midve sva čebljali, v roko stisneš mi kovance, na PST poti, jaz Kralja iz nahrbtnika potegnem in se ti od srca zahvalim, za igro, pogovor in nakup. Pa vam trem puncami, skupno ste za Kralja zbrale, pri meni obstale, nezadovoljstvo s perspektivo izrazile.

To gospa je za vas, to gospa je za Mašo, skratka hvala vam, vam vsem! Za dobroto, za nakup, pogovor, nasmešek, za vaše ljudsko sonce in srce.

Upam, da oblast razume, to ljudsko sonce in srce, vrne upanje nam vsem, tako mladim kot starim, tistim, ki so še v vozičkih, šolah in vrtcih, tistim, ki šele prihajajo, tistim v zavodu, tovarni ali na polju, trgovini, banki, bolnici, zaporu.

Ljudstva ne zanima barva, ljudstvo zanima, če deluje država.

Anastazia Om

NAPREDEK

Občasno prodajam Kralje in gre mi vedno bolje. Prejšnji teden sem v eni uri zaslužila 7 evrov, s čimer sem zelo zadovoljna. Kot po navadi sem rekla: »Dober dan, lahko ponudim Kralje, novo številko?« Nakar sem dobila odgovor: »Ja, vzela bi enega.« Gospa mi je dala evro. Zahvalila sem se ji in ji zaželela lep dan. Odvrnila je: »Tudi jaz vam želim lep dan še naprej in veliko uspehov pri prodaji.« Tisti dan mi je ostal še en časopis in ko sem šla v Kranj po zdravila, sem mimogrede omenila medicinski sestro, da sem prodajala Kralje. Vprašala me je: »Koliko pa je eden?« Povedala sem ji, da stane en evro, in kupila je še zadnjega.

Tanč

SADJARJI

Vsak četrtek se pred Mercator v Koseze pripelje sadjar z jabolki in domačim bučnim oljem. Ponavadi sta to oče in sin, ki zmeraj kupita revijo od mene in zanj mi vedno odštejeta 2 €, potem pa me povabita še na kavico. Po krajšem klepetu grem nazaj prodajat, onadva pa k zabojem z jabolki in oljem. Enkrat se je starejšemu časopis tako dopadel, da mi je dal nekaj jabolk, sin pa še liter bučnega olja za povrh. Lepo sem se jima zahvalil za darilo, saj že samo olje stane 10 €, če jabolk niti ne omenjam. Še so dobri ljudje na tem svetu.

Perice

Dogodki:

RAZSTAVA OBRAZI KRALJEV ULICE V KNJIŽNICI ŠIŠKA

014
KRALJI
ULICE

foto: Bojan Dekleva

foto: Bojan Dekleva

V prostorih Knjižnice Šiška je bila 5. marca 2014 otvoritev razstave *Obrazi kraljev ulice*. Razstavljeni so bili izdelki, ki so nastajali na likovnih delavnicah v društvu Kralji ulice. V čitalnici je na ogled devet velikih živobarvnih portretov, ki so nastajali kot skupinsko delo, celota iz štirih delov, od katerih je vsakega narisal drug ustvarjalec. Pri vходу v knjižnico pa so v vitrinah razstavljene slike posameznikov. Razstavo je odprla mentorica Laura Ličer, ki je pojasnila okoliščine in način nastajanja razstavljenih izdelkov.

B.

NOGOMETNI SPEKTAKEL V MARIBORU

Javljam se po res veličastni tekmi, ki nam jo je omogočil NK Maribor. Kot lani so nas velikodušno povabili in razvajali tudi letos. Mariborčani so prvič prezimili v evropskih tekmovalnih in svoje uspehe s tem še nadgradili. Tokrat smo na Kraljih dobili na voljo 20 kart, zato smo v Maribor romali s kar dvema kombijema. Na tekmo smo se odpravili nekoliko prej in dodatni čas namenili ogledu znamenitosti v mestu ob Dravi (Lent), kjer smo v Grillu Ranca pomalicali odlično lepino. S praznimi želodčki pač ni moč oditi na spektakel! Tekma je bila tekma v pravem pomenu besede, in boj, ki so ga nogometaši Maribora

na igrišču bili proti veliki Sevilli, je bil poplačan. Res lepo od vodstva NK Maribor, da so nam omogočili ogled tekem, ki jih v Sloveniji sicer ni mogoče srečati. Zahvala gre tudi društvu Kralji ulice, ki je prispevalo prevoz in poskrbelo za prehrano na vseh tekmah, ki smo si jih v letošnji sezoni ogledali v Mariboru. Ne nazadnje pa gre zahvala vsem nogometašem, ki so na igrišču dali vse od sebe za te uspehe. Kralji ulice se že veselimo naslednjih srečanj in tekem v mariborskem nogometnem hramu. Hvala vsem in lep nogometni pozdrav,

Mitja Križančič

foto: Mitja Križančič

ZADNJA TEKMA ZIMSKE LIGE

Po treh mesecih, ko smo ob vikendih sodelovali v Zimski ligi, smo, le dan pred derbijem med Olimpijo in Mariborom v Stožicah, to zaključili z zadnjo tekmo. Igrali smo proti ekipi, ki se imenuje Olimpija Šipca. Hrabro kot vedno smo se postavili po robu nekdanjim zvezdnikom nogometa, kot sta Rakovič in Ačimovič. Res je, da smo visoko izgubili in bi verjetno še bolj, če bi nasprotniki pokazali vse znanje. Kakor koli, celotno ligo smo uspešno odigrali, mnogokrat

igrali brez menjav, a vztrajali do konca in prejeli manj kot 200 golov. Naš vodja Chris nam je namreč obljubil hmeljni napitek, če dobimo manj kot 200 golov. Kot verjetno vsi bom pogrešal te sobote in nedelje, ko smo se skupaj dobili in igrali, vsa druženja in analize po tekmah in vse načrte pred njimi. Mogoče res nismo pokadili cigare ob zmagi, čeprav smo bili pogosto blizu. V imenu vseh sodelujočih bi se zahvalil Kraljem ulice, da so omogočili igranje v

tej ligi, in Chrisu, ki je skrbel, da smo vedno čisti in urejeni igrali tekme. Vse skupaj je resnično profesionalno vodil. Hvala tudi ekipam, ki so igrale proti nam, in športnemu centru Triglav, ki je ligo organiziral.

Zdaj pa malo nogometnega premora in v aprilu nova liga, za katero upam, da bo prinesla tudi kakšno zmago.

Mitja Križančič

VLJUDNO VABLJENI V DRAMO

SNG Drama nas je tudi letos 12. 2. 2014 prijazno povabila na ogled gledališke igre in nam prepustila kar celo dvorano Male drame z uprizoritvijo predstave Prah, Györgya Spirója. Dvorano smo v dobršni meri napolnili in kajpada uživali v ogledu ...

Gasilska

foto: Nada Žgank

PRAH ...

... si in v prah se povrneš ... Ne, nič bati, ne bom pametovala o prahu, saj ga imamo več ali manj vsi doma in pri večini povzroča samo slabo voljo, ampak pospraviti ga takoj in zdaj, ko je zunaj sonček, na katerem se pretegujemo kot kakšni krokodili po hladni zimi, pa tudi ni ravno najbolj prijetno. Zato pa je bilo toliko bolj vredno vabilo SNG na gledališko predstavo z istovrstnim naslovom. Naključje? Morda. Najpomembneje je, da smo prav vsi uživali v tisti uri in pol in se od srca (brez raznoraznih pomagala – od vina dalje) krohotali.

Že samo to in do zadnjega koticčka polna mala dvorana Drame daje vedeti, da si tudi brezdomci želijo vsaj občasno dozo kulture. To lahko opomni ljudi, da četudi nimamo sredstev oziroma denarja, nismo nikakršni neandertalci, temveč ljudje, ki smo morda opravljali veliko bolj odgovorna dela kot večina tistih, ki se z gnusom obrača stran od zalege – torej NAS! Uničili so nas »svakojaki« kvazi strokovnjaki, ki so zase nagrebli denar, uničevali firme za razvedrilo, nas pa čez noč brcnili na cesto. Upam, da se zavedate, da se zna tak scenarij pojaviti pri vsakem, saj nihče nima – tako kot mi nismo imeli – nikakoršnega zagotovila, da bo lahko kaj naredil, če pride do take situacije oz. stečaja že tako slamnatega podjetja. Zato ...

Prah ponavadi ni ravno posrečeno darilo, če pa ti ga podarijo v obliki igre v gledališču, postane nekaj zelo lepega. Že sama misel na ljudi, ki živijo/mo nekoliko drugače kot večina – torej na cesti in brez doma – je lepa. Če nič drugega zato, ker dobiš občutek, da navkljub vsemu še vedno živijo ljudje, ki imajo srce na pravem mestu in jim ni popolnoma vseeno za druge. Letos so nas že tretjič povabili na gratis igro, ob kateri smo uživali in vsaj za dve uri pozabili na to, da zunaj obstaja še en svet, ki zna biti zelo krut in v katerem se dejansko bje bitka za preživetje. Pa če si še tako močno zapiramo oči, da je ne bi videli – žal, obstaja! Kot sem že omenila, nihče ni imun na to, saj se lahko preko noči vse popolnoma spremeni. Podre se lažni svet, ki ga skoraj vedno poganja denar. In tega bi se morali zavedati vsi, ki se danes obračate stran od klošarjev. Ali pijancev!

Pozdrav z odra

foto: Nada Žgank

Ali narkomanov. Ali kogar koli, ki po vašem ne spada med ljudi, pa čeprav je kar nekaj takih, ki imajo višjo izobrazbo od tistih, ki se zdaj v gnusu obračajo stran. Klošarji v sebi nosijo veliko več srčnosti do sočloveka kot tisti tam zgoraj, s kešem, ki sploh ne vedo, da kaj takega obstaja in kaj pomeni srčnost!

Priznam, da le stežka opišem, ne da bi kakor koli užalila katero stran. Vsakdo se bori za svoje preživetje – tako ali drugače. Zato je najbolje, da neham, preden me odnese kam drugam, na lepše, kjer ne bi ničesar slišala niti videla – razen mojih mačk, zaradi katerih se sploh trudim preživeti. Ne, nisem zmešana stara baba, ki nima nikogar, razen mačk, ki kakajo in lulajo, kjer jim pač paše. Ne, imam popolnoma normalne ljudi s partnerjem vred in to mi zadostuje, rada pa si tudi ogledam kako dobro igro. Za igralca, ki sta se potrudila za nas, sploh ne najdem besed, s katerimi bi se jima primerno zahvalila v imenu vseh, ki smo uživali in uživali – upam, da leto ni bila zadnja igra za nas.

Pa lep pozdrav vsem!

Damjana

Vsebina:

V škatlo za kakav v prahu revna zakonca skrijeta dobitno srečko. Drama govori o tem, kaj naj zdaj z vsem tem bogastvom, ki ga po naključju zadane mož na loteriji, in kako bo to v prihodnosti vplivalo nanju in na njuna otroka. Zgodba poteka obenem grenko in humorno, predvidevanje namreč prižene zakonca do skrajne meje. Zakonske težave iz preteklosti se vrivajo mednju, pa vendar glavni junak vedno najde opravičilo za ženine napade nanj, jo tolaži in je potrpežljiv. Ona po drugi strani s pomočjo bogate, a temačne domišljije na koncu spravi v obup celo njega in skupaj se odločita za prelomno potezo. Prah ima vsekakor dvojni pomen. Valter Dragan na momente ponižno in spoštljivo odigra vlogo, drugič spet pretenciozno in nadvse navduši. Maja Sever, nastopi bolj strogo razumsko, predvsem pa – podkrepljena z bujno fantazijo in strahovi – dobro odigra zakonsko ženo in novopečeno bogatašinj.

Režiser je dobro nakazal revščino ter naveličanost para, kot celota je predstava dobra, saj po koncu v vsakem zagotovo vzbudi misel – ali je bogastvo res vse? Sami odgovorite na to vprašanje, ko si boste ogledali predstavo.

Barbara Jozelj

S KOLESOM V CENTER ŠPORTNEGA SVETA, 6. DEL

Peter mi je kasneje tistega dne povedal, da so to izredno gibčni in močni psi. Predvsem so precej močnejši od volkov, tak pes namreč volka ubije že z enim udarcem. Vendar so podivjani in včasih ne ubogajo niti gospodarja samega, če je ta seveda sploh v bližini. Njihova naloga je paziti na ovce. Ampak kako takšnemu psu dopovedati, da sploh ne jem ovčetine? :-)

K sreči je v kritičnem trenutku mimo pripeljala družina v avtu. Ko so videli, da me pes ne pusti pri miru in da ne morem naprej, so ustavili. Bil je res orjaški primerek in iz ozadja sta name lajala še dva. V varnem spremstvu avtomobila sem počasi poganjal navkreber. Vozili so tik ob meni, tako da me pes ni videl. Po kakšnih 50 metrih so pospešili in me pustili nevarovanega, pes pa je kajpada pritekel za mano. Nič dober občutek, če imaš za hrbtom takšno zverino. Zaželel sem si, da bi se družina vrnila.

Na mojo srečo niso spregledali, da zaradi klanca ne morem hitro poganjati in da me je pes dohitel. Odleglo mi je, ko so se vrnili pome in me spremljali še precej stran od pašnika. Ne vem, kaj bi sicer storil. Na poti sem naletel še na dve podobni srečanju, vendar ne tako kritični. Končno je izza ovinka zažvižgal pastir in me rešil muk. George, ki sem ga spoznal nekaj klancev kasneje, mi je svetoval, da je v takih primerih najbolje obstati in pustiti, da te pes povoha ter počasi odide, ti pa lepo peš naprej ... Sodeč po Petrovi izkušnji pa ni zmeraj tako lahko. Povedal mi je, kako je tekel za življenje in v zadnjem trenutku zaloputnil vrata avtomobila ...

George in njegov prijatelj sta bila edina kolesarja, ki sem ju srečal v goratem predelu Grčije. Na križišču sem kolebal, kam se naj podam. Motorista sta mi svetovala glavno cesto, jaz pa sem se po premisleku vseeno odločil za lokalno pot. In kot je bilo že običajno, je ta precej bolj hribovita. Ampak!

foto: osebni arhiv

Ko smo se srečali, sta George in njegov kolesarski kolega ravno naredila cca 70 km in nekaj nad 2.000 višincev na cestnih kolesih. Na hitro smo poklepetali in George me je povabil na pijačo v njegovo vasico Domnista, saj sem bil od tam oddaljen manj kot 15 km. Bilo je blizu poldneva.

Predvideval sem, da mi bo George pripravil še kosilo, ampak ni mi šlo tako hitro, zato sem se odločil ustaviti v vasici Krikello, kakih 9 km prej. Bil sem lačen in potreboval sem odmor. Na sredi vasice sem našel krasen senčen trg z majhno restavracijo, cerkvico in orjaškim drevesom na sredini. Okupiral sem klopco, ki je obdajala drevo, in si pripravil kosilo. Začuda se dolgo nihče ni zmenil zame.

Prvi obiskovalci so bili otroci, ki so radovedno merili moje vozilo. Eden izmed staršev se je opogumil ter spregovoril z mano, zatem pa je pristopil še Peter, ki je po zastavi sodeč menil, da sem iz Ukrajine. Sam je sicer rojen v Grčiji, a je dolga leta živel na Švedskem, kjer je bil pilot. Vmes je bival še v Ameriki, zdaj pa z ženo živita v Belgiji. Vsako leto prideta na obisk v Grčijo, saj imata v Krikellu svojo hiško.

foto: osebni arhiv

Povabila sta me na sok. Peter je poslovnež, ki trži drag eksotični les, in je ravno pred tednom obiskal slovenski Elan, ki ta les vgrajuje v luksuzne jahte. Pogovor je nanese na gospodarsko krizo v Grčiji. Peter je mnenja, da Grki ne znajo iztržiti svojega sonca, saj bi po njegovem mnenju zgolj s trženjem lepega vremena lahko izvlekli državo iz krize.

Pripovedoval mi je o svojih lovskih podvigih in beseda je nanese tudi na Pante Vrehi, to je soteska s slapovi, ki so slišati kot dež. Povedal mi je, kako je moral prečiti globoko reko, ki mu je segla celo do ramen, da je prišel do teh slapov. Slikovito opisani prizori so vzbudili moje zanimanje.

Naenkrat se je pred mano pojavil George. Skrbelo ga je, ker me tako dolgo ni bilo, zato je prišel pome. Doma me je namreč čakal s kosilom.

Razložil sem mu, da preprosto ni šlo naprej in sem si moral pripraviti nekaj za pod zob. Prisedel je in poklepetali smo o tem in onem. Razprl sem tudi zemljevid in jima pokazal načrtano pot, a je George predlagal spremembe. Eden izmed spustov je bil namreč izredno strm in zato problematičen za zavore. Sestavili smo nekoliko daljšo, a zmernejšo pot. Panta Vrehi, v prevodu večni dež, sem omenil Georgu. Tudi njemu je soteska všeč, a je 30 km oddaljena od njegove vasice. Sprijaznil sem se, da se bom moral vrniti, če naj si ogledam nenavadne slapove. Bil je čas za odhod in Georgeu sem moral obljubiti, da se ustavim še pri njem.

Pot proti vasici Domnista se je sprva spustila, že kmalu pa me je čakalo 4–5 km vzpona. Odmor je bil torej prava odločitev, vzpenjal sem se namreč več kot uro. Med počasnim vzponom sem imel čas razmišljati o soteski s slapovi, ki mi ni dala miru. Sklenil sem, da bom prišel ob drugi priložnosti. Ampak kdaj? Sem se res pripravljen v ta odročni predel pripeljati z avtom? Zagotovo ne. Če zdaj ne bom izkoristil priložnosti, tega slapu nikoli ne bom videl. Zato sem se odločil vprašati Georgea, če greva skupaj. Prispel sem v Domnisto in vprašal fantiča na glavnem trgu, kje bi lahko našel Georgea. Ni se mu posvetilo, kdo bi to lahko bil. Potem sem uporabil Georgeov nasvet: »Vprašaj po norem kolesarju.« Deček je nemudoma pokazal na Georgeovo hišo, kjer me je čakala slastna večerja. Poskusil sem tudi grško rakijo rumene barve z močnim okusom po nekih zeliščih.

Opogumil sem se in povprašal Georgea, če bi šel naslednji dan z menoj pogledat Pante Vrehi. Bil je takoj za. Ponudil mi je toplo prho in pokazal, kje lahko postavim šotor za tisto noč; izven vasice ob manjši cerkvi z izvirom v bližini.

Ležal sem v šotoru in poslušal tuljenje volkov v daljavi. Še vedno nisem pozabil prejšnje noči, zato sem za vsak slučaj preveril, če je cerkev odprta. Bila je. Ampak kaj zato?

Video posnetek z goratega predela Grčije na: <http://youtu.be/oC6ZoFJAigE>.

Peter Osterveršnik

foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

NI VRAG, DA NE ...

biba.koper@gmail.com

Kot sem že v uvodniku nakazala, bo rdeča nit te številke zagotovo Kongres, ki se je dogajal včeraj (6. 3. 2014). Mogoče se, ko prebirate te vrstice, sprašujete: »Zakaj je to tako pomembno?« Vsak zavod, vsako društvo, vsaka organizacija, ki je ustanovljena in deluje v vsesplošno dobro in je povrh tega iz nevladnega sektorja, se vsakodnevno srečuje z ogromno birokracije, na pol nalašč postavljenimi preprekami politike in nezainteresiranih ljudi, tisočnimi blokadami ... Posebno področje sociale je »deseti brat«. Nekakšno nujno zlo, ki se ga otepajo. Le redki zanesenjaki v njem najdejo veselje, se razdajajo, in tisti res nori ga celo vzamejo za svoj poklic. Nemalo ljudi mi je reklo, da bi stokrat raje delali v rudniku kot pa z ljudmi in povrh vsega še z ljudmi, ki na tak ali drugačen način trpijo, so brezdomni, alkoholiki, ali živijo v popolnem pomanjkanju. Lagala bi, če bi rekla, da je delo z brezdomnimi nekaj fletnega in lahkega. A morebiti je ravno izziv tisti, ki nas – mnoge – žene naprej. Moj prvi mentor na tem področju mi je nekoč dejal: »Vedeti moraš, da te bo od stotih uporabnikov 60 poslalo nekam, 17 jih zate ne bo našlo lepe besede, 5 od njih te bo okradlo, nalagalo, prineslo okrog in izigralo, 12 bo takih, ki te bo na cesti spregledalo, kot da ne bi obstajal, 5 jih bo tvoje ime izgovarjalo z zamero v glasu in le en sam ti bo rekel hvala. Saj ni zahvala tista, ki jo potrebuješ. Hrepeniš bolj po tem, da veš, da si mogoče komu pomagal. Vsaj malce. Da si mu polepšal dan ... in kaj šele življenje.« Mentorjeve besede so ostale z mano ves ta čas. Na začetku sem jih stiskala k sebi iz trme, češ mu bom že pokazala, da nima prav in da ni vedno tako. Seveda pa sem z leti spoznala, da je ocena precej realna. Velikokrat sem morala preiskati svojo dušo, najti razlog, zakaj počnem, kar počnem, in zakaj imam tako močno, neustavljivo voljo po tem, da ljudem pomagam. Leta 2000 sem se prvič priključila neki uradni organizaciji, ki se ukvarja z ljudmi. Prej sem prostovoljila vsevpred. Od nekdanj sem namreč imela močno izraženo naklonjenost do soljudi. Malo me je »zafrknil« že horoskop – menda smo vodnarji rojeni človekoljubi. Šele kot koordinatorica projekta Morje, takratne prve slovenske stanovanjske skupnosti za brezdomne s težavami z odvisnostjo, sem dozorela in sprejela določena dejstva. Naučila sem se pomembne lekcije, in sicer da ni smisel pomagati ljudem v tem, da jih ponovno silimo v neke okvire, ki naj bi bili družbeno bolj sprejemljivi. Naučila sem se, da ni nič narobe, če se Tinko Palinko ne želi resocializirati na način, za katerega se domneva, da je pravi, in da si sleherni človek na tem svetu zasluži vsaj dvoje; streho nad glavo in hrano, pa naj je še ne vem kako atipičen član družbe. Pogoj za oboje je izpolnil že s tem, da je človek, torej živo bitje. Zmrazi me, ko včasih slišim ljudi reči, da je nekdo klošar, ker se mu ne da delati in si zaslužiti, da je na cesti, da ga zebe in da tako ali tako raje spije litrco, kot da bi si kupil sendvič. Človeška krutost včasih res ne pozna meja. Ne glede na vse naštetje je moje mnenje, da nihče ne sme biti pozabljen od družbe. Prav naši brezdomni, revni in obubožani so najboljši pokazatelj nas samih. So naša najbolj realna ogledala, saj njihovo stanje lepo kaže na vso okolico. Tisti najbolj zanemarjeni v naši državi kažejo na to, kako delamo z ljudmi na Slovenskem. Če bi bili resnično dobri, nihče med nami ne bi smel biti zanemarjen, zapuščen, na cesti, lačen ... Neštetokrat sem že izjavila, da individualna sreča v kolektivni

nesreči ne obstaja, in to trdim še danes. Mogoče še bolj glasno kot prej. Dojeti moramo, da smo vsi med seboj povezani. Vsi smo neke vrste bratje in sestre. Svet nikakor ne more obstati na način, da ima 1,3% ljudi 98% vsega bogastva. Prav kmalu bo nekje počilo. Ljudje smo naravnani tako, da znamo ogromno potrpeti in se znamo znova in znova preroditi, vendar se bojim, da smo v tej dobi res naredili korak preveč v napačno smer. Ravno zaradi stanja, kakršno je, potrebujemo organiziranost in sodelovanje. Včerašnji kongres je zagotovo stopnička bližje k cilju. Nihče od prisotnih ni bil tam zaradi sebičnih nagibov, vsi namreč verjamemo v podobne stvari. Med seboj se razlikujemo v manjših detajlih in tudi to je prav, saj tako eni drugim nudimo alternativo in drug pogled. Vendar pa smo v osnovi vsi polni upanja, da nas bosta nekoč, nekega lepega dne, država in politika pustili opravljati tisto, kar radi delamo, in nam ne bo vsega skupaj venomer oteževala. Velikokrat se pogovarjam z uporabniki in vidim, da se jim niti sanja ne, koliko dela obstaja v vsaki organizaciji »za kulisami«, torej poleg dela z ljudmi. Ogromno je dela s papirji, poročili (ki jih je kar nekaj vrst; od delnih do končnih, od Ajpesa prek občine do ministrstva, pa tja do evropskih ...). Socialne delavke in delavci so se že na srečanju v Kopru pritoževali, da se oddaljujejo od ljudi in so vedno bolj podobni uradnikom. Vsak izmed njih bi šel verjetno raje študirat računovodstvo, administracijo ali kaj podobnega, če bi se mu zdelo, da ga veseli delo s papirji, številkami, procenti in z računalnikom. Težko je uravnotežiti delo, če si želiš dela z ljudmi, pa si prisiljen početi veliko več drugega. Pri vsem tem pa ne uspeš ljudem razložiti dejanskega stanja. Zaradi vsega naštetega je vsaka vrsta organiziranega združevanja dobrodošla, saj bomo mogoče uspeli doseči spremembe. Spremembe so dobre. Spremembe so potrebne. Spremembe v nas povzročajo razvoj. Tudi narava se spreminja. Ravno v aprilu bodo spremembe vedno lepše in narava bo zaživela. Spremenimo se tudi sami. Vsaj za odtenek.

Vaša Biba

**TRPLJENJU NIHČE NE UIDE:
ZAKAJ POTEM VEČINA LJUDI
RAJŠI TRPI ZARADI SVOJE
PASIVNOSTI KOT PA DEJANJ?**

JURIJ KUNAVER

Gostujoči kolumnist:
Roman Kuhar

STO VPRAŠANJ, NIČ ODGOVOROV

018
KRALJI
ULICE

»Uf, prima,« sem pomislil, ko sem pogledal na uro in ugotovil, da sem nekaj obveznosti opravil hitreje, kot sem načrtoval. Ravno sem imel še dovolj časa za hitro kosilo pred naslednjim službenim sestankom. S Slovenske sem zavil proti parlamentu in že od daleč sem ga zagledal, kako ustavlja ljudi in jih prosi za denar, v rokah pa drži v plastično mapo spravljene Kralje ulice. Ni mu šlo dobro: ljudje so hiteli mimo njega, marsikdo je sklonil glavo, on pa se je le obračal zdaj v eno, zdaj v drugo smer in ponavljal: »Že dva dni nisem nič jedel, a imate kaj denarja?«

Čeprav sem skoraj instinktivno (hm, zakaj ne zapišem, da mi je bilo v resnici neprijetno in sem hotel stran ...?) začel iskati pot, ki bi vodila mimo njega, sva bila že preblizu in slednjič me je, nekoliko živčno in že skorajda nestrpno, ker so se vsi obračali stran, odgovoril: »Že dva dni nisem nič jedel, a imate kaj denarja?« Nekaj sem zamomljal o tem, da nimam nič denarja – bolj sebi v brk kot njemu v odgovor – in kar se je dalo hitro švignil mimo njega. »Že dva dni nisem nič jedel, a imate kaj denarja?« se je spet zaslislalo za mojim hrbtom, zdaj že malce bolj v daljavi, ko je fant nagovoril naslednjega mimoidočega, ki je sklonil glavo in šel naprej.

Naredil sem še par korakov, potem pa se je oglasila moja vest: »Zavaljeni, debeli prasec! Nimaš denarja, kaj? Ali pa se ti preprosto ne da ukvarjati s tem bednikom, ker te briga samo še to, kaj dobrega si boš za naslednjim vogalom privoščil za kosilo?« Obrnil sem se nazaj. Šel sem do njega in ga vprašal: »A vam kupim kosilo?« »Dej,« je odgovoril. »Kam greva?« »Tamle čez,« sem z roko pokazal proti lokalu čez cesto, »bo v redu?«

»Ma, ne,« je odgovoril. »Pejd u trgovino in mi, prosim, prinesi dva sendviča.« »Pa ne bom ti hodil u trgovino,« sem se ježno odzval. »Pojdi z mano in ti kupim hrano ... ali pa nič!« sem postavil ultimat in tip je začel zavijati z očmi. Potem mi je pojasnil, da ne more z mano v trgovino, ker bi s tem zapravljaj dragoceni čas za zbiranje denarja. Ponovno je predlagal, da naj grem v trgovino, on pa bo medtem tu zbiral denar. Ko je videl, da s tem predlogom ne bo prišel daleč in da že skorajda obračam hrbet, mi je ponudil drugo rešitev: »Al pa če mi date 15 evrov – s tem bom za cel mesec preskrbljen. V zavetišču bom dobil hrano in en mesec bom tam lahko spal.« Gledal sem ga in nič nisem razumel. »Res, a greva skupaj tja? Če mi plačate teh petnajst evrov, bom dober za en mesec,« mi je razlagal in ponujal, da greva skupaj v zavetišče, ker mu je postalo jasno, da mu denarja »na lepe oči« ne bom dal. In verjetno je računal tudi na to, da z njim ne bom šel na drug konec mesta, denar pa mu bom morda vendarle dal. Zmajal sem z glavo, češ, a si normalen? Mudi se mi, ponujam ti hrano, ti pa nimaš niti toliko časa, da greš z mano v trgovino. Zamahnil sem z roko in ježno odkorakal. »Jaoooo,« se je zaslislalo za mano, »pa vi ne veste, kako je, ko vsak dan spite v topli postelji,« je še zavpil.

Moram priznati, da je fant pritiskal na prave gumbce. Ja, sanja se mi ne, kako je, če moraš prespati na ulici. Pojma nimam o tem. Svojo toplo posteljo jemljem kot nekaj najbolj samoumevnega in verjamem, da večina med vami, ki tole berete, niste nič manj samozaverovani v dejstvo, da vas zvečer čakata topla soba in postelja.

Korakal sem naprej in bil sem jezen. Jezen sem bil na njega in jezen sem bil nase. Morda pa bi vendarle lahko požrl malce svojega ponosa in fantu prinesel sendvič? Kaj pa sem hotel?

Doživljenjsko hvaležnost? Sem hotel s svojim denarjem kupiti to, da mi nekdo vdano sledi, se mi klanja, me naslavlja z gospodom in s tresočimi rokami prime za sendvič in ko zagrizne vanj, se mu ulijejo solze hvaležnosti? Ker ... ja, morda mu po vseh nočeh, prespanih bogsigavedi kje, ni več do prijaznosti do ljudi, ki ga na ulici najraje ne bi srečali. Česar ne vidim, tistega ni ...

Ali pa je bil morda samo džanki? Da, verjetno je bil džanki! In tisti Kralji ulice ... saj mi jih sploh ni ponudil. Zagotovo je bila to samo pretveza, da bi se ga usmilil. Ampak: je džanki manj človek in zato nevreden pomoči? Ali pa s tem le prispevam k njegovi odvisnosti? In kako je s tistimi petnajstimi evri za posteljo in hrano v zavetišču? Je to res? Kako da nič ne vem o tem? Vprašanja so kar vrela iz mene. In tisto hitro kosilo, ki sem ga za vogalom vendarle kupil, je bilo grenko in mi ni teknilo.

Razumem, da na zgornja vprašanja ni enoznačnih odgovorov. In razumem, da bom s svojo vestjo moral opraviti sam. A vendarle, dragi Kralji ulice, mi lahko pokažete pot?

V dogovoru s tokratnim piscem kolumne smo se odločili, da s strani uredništva in aktiva prodajalcev skušamo dati odgovor na pojavljajoč se problem, ki je izpostavljen v kolumni. Odpiramo več vidikov: vidik urednice časopisa, vidik predstavnika prodajalcev, ki ne kršijo pravil prodaje, in širši vidik, ki tudi »kršitelja« postavi v širši družbeni kontekst (socialne izključenosti, vojne proti drogam, brezupnosti in brezperspektivnosti ...).

Urednica:

Ideja cestnega časopisa Kralji ulice in projekta nasploh je v svojem bistvu pozitivna alternativa beračenju, ki omogoča brezdomnim, tj. ljudem »z roba« in drugim soc. izključenim posameznikom, možnost legalnega zaslužka. V procesu uvajanja novih prodajalcev le-tem dosledno razložimo pravila prodaje ter jih skušamo usmeriti v korektno prodajo, žal pa se (kot povsod) vedno najde kdo, ki pravila krši. Če se kršitve ponavljajo, se dotičnemu izreče prepoved prodaje, kar pomeni, da je iz prodaje izključen in torej pri nas ne more dobiti časopisa za prodajo. V konkretnem primeru, kot tudi pri večini kršitev, glede katerih smo deležni konstantnih kritik posameznikov in javnosti, gre za prodajalca, ki mu z naše strani že vsaj leto dni ni dovoljena prodaja časopisa. Žal se vedno nekako dokoplje do izvoda, s katerim berači, se izdaja za prodajalca, je do mimoidočih žaljiv in celo nasilen, z vsem tem pa negativno vpliva na ugled ostalih (korektnih) prodajalcev, pa tudi projekta v celoti. V našem časopisu smo ob več priložnostih (zlasti v odgovorih na pisma bralcev) že izpostavili to temo in skušali bralce ter potencialne kupce opozoriti, naj bodo pozorni na to, ali ima prodajalec kartico prodajalca na vidnem mestu in ali ima v roki več časopisov ali le enega.

Že način, na katerega pristopa do strank, je praviloma dovolj zgovoren. V primeru torej, da prodajalec nima kartice, berači le z enim časopisom ali se celo pregovarja za ceno nakupa (ki je sicer nedvoumna – 1 evro) in zahteva dodatne prispevke (kot denimo: lačen sem, potrebujem denar za plačilo zavetišča – bivanje v zavetišču je sicer brezplačno! –, zbiram prispevke za Kralje ulice ipd.), se mu je najboljše ogniti. V primeru, da je do strank ali mimoidočih (besedno ali fizično) nasilen, pa je priporočljivo poklicati policijo. Bralce želimo spodbuditi k temu, da bi aktivno

sodelovali pri reševanju omenjenega problema, in sicer s predlogom, naj se raje obrnejo na prodajalce, s katerimi imajo dobre izkušnje, ter tako podprejo projekt, neprimernim »prodajalcem« (ki to celo niso) pa naj se preprosto ognejo.

Mirjam Gostinčar

Predstavniki prodajalcev:

Kako nenavadno ... Le kaj je »mislila« oblast, ko je prepovedala beračenje? »Poklicni berači« so se obrnili na nas z namenom poštenega dela, in da bi lahko nadaljevali s svojim početjem, ampak na to smo Kralji opozarjali pri nastanku tega zakona. Sami smo uvedli sankcioniranje tovrstnega početja. Uvedli smo celo identifikacijske kartice (izkaznice prodajalcev), s katerimi se lahko izkaže vsak naš prodajalec. Rad bi opozoril kupce, da nismo mi tisti, ki bi lahko poskrbeli za berače, temveč samo tisti, ki dajemo možnost (včasih zadnjo), da sami poskrbijo zase. Dragi bralci in kupci časopisa, kaj res ne vidite, da sami aktivno sodelujete pri tem? Vsakič, ko nekomu, ki vsiljivo berači, daste denar, mu s tem poveste, da ga podpirate. Kaj se res ne zavedate, da ubogemu človeku škodujete? Le kaj podpirate, če je vaš kriterij za prispevek videz prodajalca? Naj ponovim: mi pomagamo ljudem, da si pomagajo sami. Za nas je uspeh, če v nekom vzbudimo skrb zase. Zame osebno pa ni nikakršna pomoč, če nekomu stalno pomagaš, da bo ostal tak, kakršnega si našel. Včasih se sprašujem, če je res tako težko kupiti časopis, ne da bi se zraven ukvarjali s prodajalcem? Saj se tudi s prodajalko v Mercatorju ne. Popolnoma vas razumem, da bi radi pomagali. Zelo preprosto je kupiti časopis od prodajalca, ki se drži pravil. Če pa bi radi vplivali na »zgube«, ki si nočejo pomagati same, pa lahko vedno rečete ne. Če je nekdo res vsiljiv, ga lahko celo prijavite.

Jakob Harisch

Član uredniškega odbora:

Srečanje mimoidočega (potencialnega) kupca časopisa, prodajalca (ki včasih lahko bolj berači kot prodaja) ter časopisa Kralji ulice je – po mojem razumevanju – srečanje treh strani, ki jih označujejo različne možne motivacije in želje. Za idejo in projektom časopisa Kralji ulice stojimo njegovi ustvarjalci, ki si – poleg tega, da omogočimo prodajalcem zaslužek – želimo, da bi bralci časopis z zanimanjem brali, časopis in njegove pisce cenili in razvili bolj popoln pogled na brezdomstvo, predvsem v smislu razumevanja njegovih družbenih vzrokov in pogojenosti. Prodajalci si večinoma želijo kaj (oz. čim več) zaslužiti; mnogi, ki so hkrati tudi avtorji, so na svoje avtorsko delo ponosni; za nekatere pa prodajanje pomeni tudi način pridobitve pozitivne socialne vloge (ki je beračenje ne omogoča), smiselno zapolnitev časa ter možnost za razvijanje novih poznanstev in stikov – takim je po navadi manj važno, koliko so zaslužili. Na strani kupcev tudi najdemo različne namene in doživljanja. Nekatere zares zanima prav problematika brezdomstva in jim je vsebina časopisa všeč (taki časopis po navadi preberejo v celoti, od začetka do konca). Drugi so sami blizu brezdomstvu ali se z brezdomnimi na različne načine solidarizirajo in redno kupujejo časopis, čeprav so tudi sami brez denarja. Tretjih časopis sploh ne zanima in ga kupijo le zato, da prodajalcem pomagajo oz. jim dajo kak evro. Taki včasih časopisa, ki ga kupijo, sploh ne vzamejo. Četrta kupijo enega ali več izvodov časopisa praviloma od vedno istega, »svojega« prodajalca, ki so ga tekom mesecev in let spoznali, se z njim radi kaj pogovorijo in so ga nekako vzeli »za svojega«. Za mnoge pa je nakup časopisa (poleg drugega) način, kako se soočiti in

»spopasti« z dejstvom, da so nekateri ljudje, ki nimajo doma, ki nimajo tople sobe in postelje in toplega kosila. Med njimi je morda tudi naš kolumnist, ki po nesrečni izmenjavi z nekom, ki je v roki držal Kralje ulice in hotel denar, ni mogel več z užitkom pojesti svojega kosila; zapisal je, da je bilo grenko in mu ni teknilo.

V takih srečanjih med tremi stranmi na ulici se marsikaj zgodi. Ljudje smo različni in naše strategije tudi. Prodajalci časopisov so prav tako različni kot prodajalci mleka, ali avtomobilov, ali stanovanj, ali bančnih obveznic. Pri enih so transakcije transparentne in predvidljive, pri drugih nepredvidljive in celo goljufive, praviloma bi radi dobili čim več denarja za čim manj stroškov. Pri nikomer od njih pa se ne sprašujemo, kako bodo porabili svoj zasluženi (ali prigoljufani) denar. A saj si lahko mislimo, porabili ga bodo za nepotrebni luksuz, potem za to, da bi od nas pridobili še več denarja, pač za svoje odvisnosti (velike avtomobile, draga stanovanja, naložbe v delnice itd.), ki pa jim ne rečemo tako, ker s to besedo običajno označujemo le uboge in revne ljudi, ki so lahko predmet našega obsojanja, nadzorovanja, pritiskov (npr. k zdravljenju) ali celo usmiljenja. Uspešni prodajalci bodo verjetno sprejeli pravila igre in nam (poleg časopisa) dali tisto, kar si kot kupci želimo. Namreč občutek, da smo naredili nekaj prav, tako kot mora biti, in da se je izmenjava odvila na pravi in predvidljiv način. Da smo dobri in da bodo naša dejanja imela dobre učinke.

V tem okviru je precej vseeno, ali je prodajalec/berač džanki ali ne; ali je Slovenec, Bosanec ali Romun; ali je debel ali suh; ali govori razumljivo, nekaj momlja ali celo kriči. Vse to so kategorije, ki so človeško gledano precej nepomembne, čeprav od ljudi lahko slišimo, da raje dajejo suhim kot debelim, raje pijančkom kot džankijem, Bosancem ali – bog ne daj – Romunom pa sploh ne. Naj vam povem, da z evrom ali dvema nikakor ne boste prispevali k temu, da bi nekdo bil ali ostal odvisen. Morda boste prispevali k temu, da mu ne bo treba krasti ali k temu, da bo uporabljal drogo na manj nevaren način. Jesti in živeti pa bo moral ter tudi delati vse, kar sodi k načinu življenja, ki ga je človek zmožen živeti. Zato se mi zdi skrb za to, kako bo kdo porabil denar, povsem odveč. Sem z zgornjimi odstavki pokazal kako »pot«, kako ravnati v takih primerih? Verjetno ne, saj je naš kolumnist zapisal, da je v igri vest, s katero mora vsak sam opraviti. Zato ta pot seveda ne more biti v obliki recepta ali enostavnega napotila »Od zdaj naprej delaj tako in tako!«, ampak je lahko le v obliki poziva k razmisleku o samemu sebi in o družbi, v kateri živimo. Morda zares najprej o tem, kaj se mi dogaja v tem srečanju na ulici, kaj si želim in pričakujem od »dobrega« prodajalca in zakaj ter ali so moja pričakovanja do drugega skladna s tem, za kar si želim, da bi drugi pričakovali od mene. Ja, sliši se zapleteno. Ker tudi je, kakor je tudi situacija brezdomnih zapletena in nikakor ne rešljiva z evrom ali dvema na cesti. A zakaj že včasih (tako rekoč) ni bilo brezdomstva, zdaj pa ga je veliko in še narašča?

Bojan Dekleva

Članica uredniškega odbora:

Tudi sama poznam podobne občutke, kot jih opisuje Roman. Ko pridem v kako situacijo, ko vidim, da kdo obupno išče denar s ponavljanjem fraze, da že dva dni ni jedel ali čem podobnim, je tudi moj prvi impulz, da bi se mu ognila. Moj strah pri tem je, da bo človek zoprn, očitač, pa po drugi strani, da mu tistega, kar potrebuje, tako ali tako ne bi mogla dati, da je njegova »lakota« v resnici mnogo večja ali bolje rečeno globlja, kot pa bi jo lahko zasitil evro, dva ali petnajst s strani mimoidočega. Kanadski praktik in publicist na področju dela z uživalci

nedovoljenih drog Gabor Maté populacijo uživalcev drog oz. njihovo podskupino uličnih, brezdomnih, obubožanih uživalcev ali krajše in ulično rečeno »džankijev« imenuje »lačni duhovi«. Argumentira, da so med njegovimi uporabniki v večini primerov ljudje, katerih notranja praznina, kot posledica od otroštva dalje trajajočih stresnih ter travmatičnih izkušenj takih ali drugačnih zlorab ali zanemarjanja, se preko njihove zasvojenosti manifestira kot globoka in nezapolnjiva notranja praznina, bolešno iskanje nečesa davno izgubljenega. Deloma nam je tako občutje lahko seveda vsem poznano, vendar pa pri večini ni tako boleče in ga zapolnimo z bolj družbeno sprejemljivimi aktivnostmi ali se naučimo z njim shajati brez prevelike škode zase ali okolico. Morda je tudi v primeru našega kolumnista šlo za srečanje z nekom, ki v resnici ni imel potrebe po hrani, pač pa po zapolnitvi neke globlje lakote, ki se jo je navadil kot z obližem na živo rano zapolnjevati s substanco, proti kateri v naši družbi poteka vojna. In ta vojna povzroča celo vrsto negativnih učinkov, ki povečini niso posledica same snovi in njene uporabe, pač pa so posledica kriminalizacije, saj uporabnike teh snovi spreminjajo v nevredne, družbeno degradirane in od vseh osovražene. S tem, ko proti različnim snovem poteka vojna (se jih prepoveduje, stigmatizira in demonizira), namreč v resnici poteka vojna proti ljudem, ki te snovi uporabljajo. Omenjena vojna iz teh ljudi dela prestopnike, saj postane – tako pridobiti kot uporabljati določeno snov – nedovoljeno in je to posledično treba prikrivati. Zato ljudje redkokdaj ali nikoli ne povedo mimoidočim, da potrebujejo denar za nabavo prepovedane snovi na črnem trgu, saj bi to pri ljudeh seveda sprožilo zgražanje in le še večji odpor, verjetno pa nikakor ne simpatij, sočutja ali solidarnosti. Zato se z drugimi in posledično tudi s samimi seboj ljudje, ki te snovi uporabljajo, zapletajo v laži in prevare, da v resnici potrebujejo nekaj drugega, kar je družbeno sprejemljivo, osnovno in domnevno vsem skupno (hrana, zavetje). Osebnostno mislim, da te njihove strategije prikrivanja niso uspešne, saj ljudem, mimoidočim, vseeno dajo čutiti, da gre za nekaj drugega, za nekaj nujnega in brezkompromisnega, kar ni sendvič. Poskusi uporabnikov nedovoljenih drog, da bi pridobili nekaj denarja za svojo dozo, se mi tako zdijo neposrečeni, ampak po drugi strani vem, da so taki v odsotnosti kakih drugih, boljših možnosti. Razumem jih kot obupne poskuse iz danih okoliščin iztisniti, kolikor se pač da, pri čemer osnovne manire več nič ne štejejo, saj posameznik v taki situaciji najpogosteje nima več česa izgubiti. Družbeni ugled, status, dostojanstvo, vse to je že izgubljeno, odpadlo je od posameznika v procesu reduciranja njegovih družbenih vlog na eno samo, v procesu, ki ga Vito Flaker poimenuje džankizacija. Stanje vojne proti uporabnikom nedovoljenih drog, proti džankijem, ljudi po mnenju že omenjenega Matéja potiska v stanje stalnega stresa, ki k temu, da bi se iz neugodnega položaja izvlekli, nič ne prispeva, ampak začarani krog ohranja tem bolj brezizhoden. Kot družbo nas na tem področju zato čaka mnogo izzivov. Položaj uporabnikov drog je kompleksen in reševanje problematike zahteva široko načrtovanje ter udejanjanje podpornih programov, ki bodo ljudem olajšali položaj, v katerem so, in jim omogočili, da si od njega oddahnejo in si življenjski položaj izboljšajo. Mnogo tega se pri nas v večji ali manjši meri seveda že udejanja, če se namreč ne bi, bi bil problem še mnogo širši in bolj viden tudi mimoidočim. Zaključujem z vprašanjem, ki ga namenjam bralstvu: se kot posamezniki lahko opredelimo za mir, ko se znajdemo na bojiščih vojne proti drogam? Pozivam naše bralstvo k morebitnim odzivom ali izkušnjam na to temo.

Špela Razpotnik

Tanja San in Ista:

KRALJICA IN KRALJICA

TANJA SAN

SEPTEMBRSKA KOLESA SO ODPELA NAJINO PESEM V SLOVO.

SREBRN DVOREC NAMA JE PONUJAL OBLAZINJEN POLOTOK IN ODTIS VHODA VOKOLAM.

SKLICANI SESTANEK SE BI ZGODIL LE S K-JEM POVRATNO

IN TI ZABLESTELA RDEČI ROBOT.

MI DAJEŠ SREDICO?

MI DAJEŠ POKVARJENO POGONSKO MAŠINO, KI ZAGNALA BI SRCE?

LEPO OKROGLA SI.

APERITIV TE BO ČAKAL, ČLOVEŠKO BEDERCE IN MOJ LAS,
OBLJUBIM, DA BOM POČISTILA ZA TEBOJ IN TE ODPELJALA V DRESDEN.

LEPO OKROGLA SI.

KRVAVA MED NOGAMI.

MOJE MEDICINSKO TELO.

Severa

ISTA

NE GREM SE VEČ.

OGABNO OKROGLO SE SMEJIVA, MASTIVA S KROFI ZA PUSTA.

NIKAKOR NE MOREM VEČ PREKO TVOJEGA ŠKRBASTEGA NASMEHA.

SMRDIŠ DO SVOJE OKROGLINE, LUNA TE NE OBJEMA VEČ.

STRAŠNA SI, STRAŠNA, Z APERITIVOM IN BREZ.

KRALJI ULICE IN ROBERT WIRTH

Socialni delavec iz Madžarske, na delovni izmenjavi v Ljubljani, je z mano spregovoril o izkušnjah in razlikah med socialnim delom na področju brezdomstva na Madžarskem in pri nas.

KU: Se lahko predstaviš našim bralcem? Povej kaj o sebi.

Robert: Ime mi je Robert Wirth in prihajam iz Budimpešte na Madžarskem, kjer delam kot socialni delavec v zavetišču za brezdomne osebe.

Kaj za vruga počne socialni delavec iz Budimpešte pri nas?

V Ljubljano sem prišel v okviru programa Leonardo da Vinci. To je izobraževalni program Evropske unije za razvoj poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja dijakov, vajencev, oseb na trgu dela in strokovnih delavcev. Predvsem sem prišel izboljšati svoje formalno in neformalno znanje ter priložnostno pridobljene terenske spretnosti na področju socialnega dela.

Koliko časa nameravaš ostati na delovni izmenjavi in kako to, da si se odločil priti v Slovenijo?

Na izbiri sem imel veliko različnih krajev. Med drugim denimo Anglijo, Irsko, Nemčijo, Dansko, Finsko, Romunijo itd., vendar že dalj časa sanjam o obisku Slovenije. Pred približno tremi leti sva se s punco dogovorila, da bova obiskala Ljubljano, predvsem zato, ker o njej nisva vedela veliko. Zdela se je nekako magična, kajti ko sem bil otrok, sem se učil ruščine in v njej ljubljano, kar pomeni ljubiti, poleg tega pa je Ljubljana znana po dobri jazz in alternativni sceni. Sicer pa bom v okviru programa na društvu Kralji ulice delal šest tednov in že zdaj mi je mesto zelo všeč.

Kakšno je tvoje področje dela na Madžarskem?

Delam v nočni izmeni zavetišča za brezdomce, kjer le-tim poskušamo nuditi vse potrebno za osnovno preživetje. Večina oseb, ki zahajajo k nam, je pristala na cesti zaradi spremembe sistema. Precej ljudi je izgubilo službo zaradi zaprtja velikih tovarn in raznih podjetij. To je cela generacija ljudi, ki jim je bilo po izgubi dela pretežno spremeniti način življenja in se prilagoditi novemu. Večinoma so to delavci težke industrije. Mnogi se niso hoteli vrniti na podeželje in so ostali v Budimpešti. Precejšnje število delavcev, ki je izgubilo službo, sodi v starostno skupino okoli petdesetih let in menijo, da ne morejo več najti dela. Preprosto rečeno so na robu obupa.

Kakšne so razlike med Slovenijo in Madžarsko na področju brezdomstva?

Mislim, da ni bistvenih razlik. Ekonomsko gledano nam vsem slabo kaže in denarni rezi puščajo rane tudi na socialnem področju. Državi se otepata odgovornosti, ljudje pa trpijo. Socialni delavci v obeh državah so v težkem položaju in dane okoliščine jim ne olajšujejo dela. Socialne pomoči so mizerne. Ljudi je treba predvsem ozaveščati in razbijati stereotipe. Ljudje lahko denimo postanejo brezdomni, ker so istospolno usmerjeni in se jim družina enostavno odpove, to je opazno predvsem na podeželju. Razlogi za brezdomstvo so pač različni in nič drugačni kot v Sloveniji. Imamo tudi posebno skupino »brezdomcev«, ki izkorišča sistem in ima službo v Budimpešti, stanovanja pa na podeželju. Tam nočejo živeti in se dnevno voziti na delo. Mnogi pa nočejo živeti niti v zavetišču niti v socialnem stanovanju, temveč si raje postavijo neke vrste kolibo v gozdu. Nočejo razmišljati o položnicah ali družbenih pravilih. Ta skupina je precej velika, saj je na obrobju glavnega mesta postavljenih precej tovrstnih domov.

Madžarska in Slovenija sodita med petnajst držav v EU, kjer se je v zadnjih petih letih povečalo število brezdomnih. Koliko brezdomcev po tvoji oceni živi v Budimpešti?

Glede na uradne številke na Madžarskem živi okoli deset tisoč brezdomnih oseb. Za primerjavo naj povem, da ima Budimpešta okoli dva milijona prebivalcev.

foto: Jean Nikolić

Madžarska je zaradi svoje politike do brezdomnih oseb že dalj časa tarča kritike borcev za človekove pravice, predvsem zdaj, ko je vlada premierja Viktorja Orbana (desnosredinska stranka Fidesz) konec leta 2013 sprejela zakon, ki kriminalizira brezdomstvo, kajti prenočevanje na prostem je skorajda v celoti prepovedano. Obstajajo pa nejasnosti, zato me zanima tvoje mnenje o tej temi. Nam lahko pojasniš, kaj se na tem področju dogaja?

Vlada potezo razlaga s pojasnilom, da bo nov zakon pripomogel k varovanju javnega reda, varnosti, zdravja in kulturne vrednosti. Vendar po mojem mnenju skušajo prikriti problem brezdomstva. Le stežka verjamem, da ga ne bi razumeli. Opozicijska socialistična stranka sicer močno nasprotuje zakonu, saj prostora za brezdomce ni dovolj, vendar vlada vztraja, da je samo v Budimpešti več kot 4000 postelj, poleg tega naj bi potrebno infrastrukturo povečali. Kot vam je znano, je Budimpešta skozi celotno leto polna turistov in vlada najbrž širnemu svetu ne želi kazati problematike, ki je ne morejo rešiti. Brezdomce lahko vidiš povsod, veliko bolj opazni so kot v Ljubljani. Precej se jih zadržuje na postajah podzemne železnice, po mestnem jedru, pri turističnih znamenitostih in drugje, kjer lahko najhitreje naprosijo nekaj drobiža. Vlada bi jih rada umaknila in jih skrila nekam, kjer ne bodo tako vidni. Zakon je res zelo nejasen, uradne osebe pa imajo možnost izreči kazenski ukrep, ki se jim zdi ustrezen; od denarne kazni pa vse do zapor. Žalostno je, da naša država širi svoj glas po svetu na tako negativen način, kot je kriminalizacija populacije, ki najbolj potrebuje pomoč.

Za konec me zanima, kolikšna je višina denarne socialne pomoči, ki jo prejemajo socialno ogroženi na Madžarskem?

Plače pri nas so nižje kot pri vas, res pa je tudi, da je življenje v Ljubljani precej dražje. Ko sem preverjal cene najemnih stanovanj in sob pri vas, nisem mogel verjeti, da so tako visoke. Tudi običajen kebab je skoraj enkrat dražji kot pri nas. Tudi naše denarne pomoči so nižje in po izgubi delovnega mesta je na pomoč treba čakati dalj časa. Po začetnih treh mesecih, ko je znesek malo višji, pade na približno 85 evrov. Konec koncev pa je situacija enaka; z denarno pomočjo ne moreš preživeti ne na Madžarskem ne v Sloveniji.

Jean Nikolić

Kraljevi recenzor:

TAK SI, SITI TEATER, 8. 2. 2014

Govora je o komediji, ki prikazuje življenje taksista, tega pa odlično igra Tadej Toš. Predstavi se nam kot človek poln predsodkov in nestrpnosti. Vse ostale vloge prepričljivo odigra Klemen Slakonja. Komedija se vrti okoli taksista, ki se spreje z vsemi svojimi strankami. Vsakega prehitro in tudi napačno oceni, potem pa se z njim spusti v konflikt. Najbolj mu gre na živce dama, za katero hitro ugotovi, da je pravzaprav moški. To mu seveda ne ugaja in ne more razumeti, zakaj bi ga transvestit klical po imenu. Njun konflikt se kajpada stopnjuje in nato mu »Lidija« prizna, da je pravzaprav njegov sin Jure. Ves presenečen in obenem zgrožen odreaagira kot običajno – s kupom predsodkov. Pa vendar se s

pomočjo nasvetov nekaterih svojih strank dokoplje do zaključka, da ni vredno izgubiti sina, ki ga ni videl že od otroštva. Ko se ponovno srečata, se spet sprejeta, a tokrat vztrajata do zavedanja, kako močna vez je med njima in da je na osnovi le-te moč zgraditi odnos. Gre za spretno napisano in dobro izvedeno komedijo z zgodbo znotraj zgodbe. Odlična zabava za vse in hkrati opozorilo, da predsodki, sploh pa vnaprej ustvarjeno mnenje, ne pomagajo pri odločitvah, temveč nam nasprotno – preprečijo spoznati človeka, kakršen je.

Cloudgagas

foto: Cloudgagas

022
KRALJI
ULICE

NEDOLŽNI (L'INNOCENTE), MLADINSKO GLEDALIŠČE

Predstava Mladinskega gledališča Nedolžni v režiji Diega de Brea je v bistvu priredba romana Gabriela D'Annunzia. Režiser je s premišljeno sceno in enolično, zamorjeno glasbo prepričljivo pričaral notranje in zunanje življenje intimnega trikotnika vseh vpletenih oseb. Ob spremljavi vnaprej posnetih glasov igralcev in tiktakanja ure, ki neusmiljeno odzvanja, je domiselno prepletel sceno in igralce. Tullio Hermil, ki ga igra Uroš Maček, je hladen, aroganten ateist, ali kot se sam izrazi – svoboden človek, ki zanemari svojo ženo Giuliano. Vara jo s Tereso Raffo (Draga Potočnjak), ovdovelo grofico, ki ga v bistvu ne ljubi več, saj ga zapusti. Kljub prefinjeno odigrani vlogi slednje sem morda pričakovala malce več razuzdanega zapeljevanja in bolj

prebrisane igre, ki jo zahteva vloga, od Uroša pa več brezobzirnih in spletkarskih pogledov, čeprav jih je nekaj vseeno bilo. Povsem pa me je očarala igra Romane Šalehar (v vlogi Giuliane), ki je zadržano, s pritajenimi globokimi notranjimi vzdihmi in globoko notranjo igro odigrala prevarano, a z veliko ljubeznijo Filipu (Matej Recer), mlademu pisatelju, predano žensko. Z njim je skočila čez plot in tudi nepričakovano zanosila. Na koncu se zato, logično, vse vrti okoli nesrečnega otroka. Tullio, glavni akter, izjavi nekaj v tem smislu: »Če v življenju ne bom vedel početi, kar me bo veselilo, si bom sodil sam ...«. Tudi Olga Grad, v vlogi Tullieve matere, je predano in prepričljivo odigrala – zaradi zapletenih dogodkov – trpečo mamo. Nisem prezrla lepe in razkošne

foto: Peter Uhan

kostumografije, ki tvori pomemben del predstave. Obe glavni igralki nosita prečudovite grofovske obleke v beli barvi, ki (morda) ponazarja nedolžnost (iz naslova), ta pa je seveda le navidezna. Predstavo si le oglejte in naj vam bo vsak trenutek v veselje.

Barbara Jozelj

SREČNO LOČENA, SITI TEATER, 13. 1. 2014

Pod taktirko Jaša Jamnika Iztok Valič nastopi v vlogi ločenega moža, Violeta Tomič pa njegove bivše žene. Sveže ločen par si torej deli stanovanje na polovico. Od sedaj naprej morata skupaj preživljati trenutke in na ta način izvemo marsikatero podrobnost iz njunega bivšega zakona. Komedija je spisana lahko ter se dotakne vprašanja ločencev, ki se podajo v nove veze z drugimi. Tako denimo njuna oboževana hči niti ne ve za ločitev, pa tudi ona ima svojo skrivnost – nosečnost, ki vse postavi na glavo. V dramo je dobro vkomponirana uporaba videa, ki lepo prikaže zmedo v stanovanju. Predstava je več kot solidno odigrana in Violeta Tomič zagotovo blesti v duetu. Če potrebujete veliko sprostitev, je to nekaj za vas.

foto: arhiv Siti teatra

Barbara Jozelj

TITO, OBRAZ JUGOSLAVIJE

V tem delu Evrope in Balkana vsak pozna to ime, ime, ki ima za nekatere grenak priokus, drugim pa priključuje spomin na »dobre stare čase«. Ime, ki ga tudi najmlajše generacije poznajo iz ust starih staršev ali zgodovinskih učbenikov, ime človeka, ki bo za vedno zapisano v zgodovino, ime: »Josip Broz - Tito!«

Razstava, ki jo je pripravilo podjetje Ti&To v sodelovanju z Gospodarskim razstaviščem, prikazuje Tita kot človeka in ga ne idealizira kot lik preteklega družbene ureditve. Obsega deset edinstvenih galerij, ki jih sestavlja preko 300 fotografij in

ekspонатov, izbranih iz zasebnih arhivov, JGZ Brdo, arhiva MIJ iz Beograda, Železniškega muzeja SŽ, Tehniškega muzeja in Dela. Zbirko dopolnjujejo video materiali zasebnih arhivov in Slovenskega filmskega arhiva (Arhiv Republike Slovenije), umetniška dela iz Muzeja novejšje zgodovine Slovenije, vozila iz Titovega spremstva in filatelistična zbirka. Urejena je v deset sklopov, ki nam prikazujejo Tita kot osebnost in človeka, ne le kot politični lik prejšnjega tisočletja: Tito in Jugoslavija, Titovi sodelavci, štafeta mladosti, neuvrščeni, Titova potovanja, vojni park, Tito in pošta Jugoslavije, umetniške upodobitve Tita, njegova silvestrovanja in njegov veličasten pogreb. Zaključujeta jo knjižnica s slovensko, jugoslovansko in tujo literaturo o Titu ter trgovina s spominki.

Resnično vredno ogleda, tako za tiste, ki ste živeli v »njegovi« državi, kot za mlajše generacije, ki želijo videti, kakšen človek je bil.

Kralji ulice se zahvaljujemo Gospodarskemu razstavišču za brezplačen ogled razstave.

Ana Breznik

023
KRALJI
ULICE

THE STROJ, KINO ŠIŠKA

Gotovo ste že slišali za glasbeni kolektiv The Stroj, zasedbo iz Laškega, ki je nastala leta 1997. Jaz sem imel možnost prvič prisostvovati njihovem koncertu 13. 2. v Kinu Šiška, in sicer sem prisluhnil novemu materialu z albuma Metafonik, ki so ga izdali konec preteklega leta pri založbi MKC Maribor. Ker se praviloma noben koncert ne začne točno, sva s prijateljico zamudila prvih deset minut. Prišla sva na prizorišče, ki ni bilo do konca napolnjeno z obiskovalci, meni na ljubo torej brez pretirane gneče, zato sva nekje do konca koncerta prišla v prve vrste in to brez nepotrebnega prerivanja. Prepustil sem se ritmu tolkalcev na glasbenih inštrumentih iz odpadnega materiala in melodiji, ki jo spuščajo predvsem z računalnika. Zasedba je igrala odlično, vendar kljub vsemu nisem bil zadovoljen. Namreč ravno ko sem dodobra začutil ritem, se je skupina že začela poslavljati in to po dobrih petinštiridesetih minutah. Bil sem presenečen nad tem dejstvom. Sicer je res, da jih je občinstvo še dvakrat priklicalo na oder, vendar so celoten koncert zaključili v manj kot uri. Občutno razočaran sem spil

foto: Vir internet

še eno pivo in odšel domov v upanju, da bodo naslednjič igrali dlje. Sicer mi je bil sam koncert všeč, vendar je bil - kot sem že rekel - prekratek.

Andrej Pugelj

MEDNARODNA MAČJA RAZSTAVA

Kralji ulice smo dobili prosto vstopnico za ogled velike razstave muc, ki je potekala na Biotehniškem izobraževalnem centru v Ljubljani. Doma imam muca in z veseljem sem si jo šel ogledat. Glede na videno bi lahko rekel, da gre za nekakšno izbiranje miss in mistra med mačkami in iskreno rečeno nisem ravno pristaš tega. Zdi se mi, da je to v neki meri tudi mučenje živali. Vseeno je bilo zanimivo videti vse te nališpane, velikokrat kar malo kičaste muce, ki v kletkah čakajo na ocenjevanje. Da ne bo pomote, bi dodal, da je na vsakem koraku čutiti, da lastniki resnično lepo skrbijo za svoje mačke ljubljenske in da je pomislek o mučenju le moje videnje. V celoti je bila razstava prava paša za oči, saj ne vidiš ravno vsaki dan ogromnih

mačkonov, pred katerimi bi verjetno pobegnil marsikateri kuža. Že moj Mile (muc, op. a.) doma marsikdaj naredi kaj, kar mi postavi vse dlake pokonci, kaj šele bi utegnila storiti taka mačja zverinica.

Ljudje velikokrat vidimo le svoje zadovoljstvo in se imamo za nekaj več, v primerjavi z drugimi živimi bitji. Je kdaj kdo od nas vprašal žival, ali si želi takšnega življenja? Mislim, da ni, ampak je vse nekam samoumevno in nam prilagojeno. Nekoč nas bo vse tako ravnanje drago stalo.

Pa lep pozdrav iz mačjega sveta.

Mitja Križančič

Izza rešetek:

DUŠEVNE STISKE ZAPORNIKOV

foto: osebni arhiv

024
KRALJI
ULICE

V procesu socializacije se posameznik integrira v družbeno dogajanje, se prilagaja družbenim normam, sprejema družbeno kulturo. Pri tem imajo osebe z izkušnjo zapora praviloma težave, tako glede vključevanja v družbo kot tudi glede participacije na trgu dela. Neprilagodljivo vedenje praviloma izvira iz nefunkcionalne primarne družine, kjer se otroci učijo vedenja iz vedenjskih vzorcev staršev. Ravno tako pomembno vlogo pri integraciji igra sekundarno okolje, kjer se mora posameznik vedno znova socializirati oziroma biti zmožen prevzemanja družbenih norm in vzorcev ožjega in širšega socialnega okolja. Nekdanji obsojenci imajo po odpustu pogosto težave ravno z istovetenjem oziroma s skladnostjo z družbenim okoljem. Ko zapustijo zavod za prestajanje kazni zapora, kjer je bilo njihovo početje vodeno in nadzorovano na vseh življenjskih ravneh, so na prostosti odvisni le od svojih sposobnosti, zmožnosti in možnosti. Osebe z izkušnjo zapora izhajajo večinoma iz disfunkcionalnih primarnih družin, kjer sta skoraj praviloma prisotna nasilje in zloraba, zato večina oseb med prestajanjem zaporne kazni in po odpustu trpi za duševno stisko, ki, če se ne diagnosticira in ne zdravi, pripelje v razvoj ali vzdrževanje duševne motnje. Duševna motnja označuje bolezen, za katero je značilno bolezensko spremenjeno mišljenje, vedenje in čustvovanje ter poškodovanost spomina, zaznave in percepcije. Duševna motnja prizadene bolnika na vseh življenjskih področjih, saj povzroča splošno zmanjšanje

sposobnosti in delovne učinkovitosti. Glede na statistične podatke je velika večina nekdanjih obsojencev zasvojenih s prepovedanimi substancami, ki posameznika praviloma pripeljejo v duševno stisko. Po mednarodni klasifikaciji bolezni (MKB) sodi motnja zasvojenosti v skupino F10–F19 pod imenom Duševne in vedenjske motnje zaradi uživanja psihoaktivnih snovi. Zaradi odtegnitve psihotropne snovi v ZPKZ spremlja te obsojence depresija, duševna motnja, ki je po MKB uvrščena kot enkratna epizoda ali kot depresija s pripadajočimi kategorijami. Statistično dejstvo je, da veliko zapornikov (in tudi nekdanjih zapornikov) trpi za depresivno motnjo, za katero v družbi velja napačna, stereotipna podoba duševnega bolnika, in sicer da je manj sposoben, nevaren, nepredvidljiv in hudo vedenjsko moten.

Ko je obsojenec sprejet v zavod za prestajanje kazni zapora, je analiza osebnosti bistvenega pomena, saj odpira možnost za odgovore, zakaj je obsojenec kaznivo dejanje storil. Presoja osebnosti pripelje tudi do bistva problema glede na značilnosti in razvrstitve motnje. Duševnim stiskam se v modernem času praktično ni mogoče izogniti, saj jih neoliberalna politika tako rekoč proizvaja. Duševne motnje so stalnica tudi v ZPKZ, kar je le dodatni (stranski) produkt tržno naravnane družbene ureditve.

Gostujoča kolumnistka Zuzanna G. Kraskova

PONOSNI, ZA ZGLED OSTALIM ..., NADALJEVANJE

Čeprav imam kar velike probleme s kratkoročnim spominom, kar je verjetno posledica več deset let drogiranja, mi spomin seže kar daleč nazaj v otroštvo. Kot da bi bilo včeraj, se spominjam sošolca, ki je kasneje postal zelo uspešen kriminalist. Po več letih, ko se sploh nisva videla, me je nekoč – ravno ko sem se hotel zadeti – aretirat. Vem, da sem mu vsaj do petega razreda pomagal pri matematiki. Spomnim se tudi, da mu je bilo potem v šestem razredu tako všeč, da ga je obiskoval kar dvakrat, ali pa je čakal na simpatijo, ki je bila leto dni mlajša od njega. Hja, vsakemu svoje, morda tistim, katerih starši so zaposleni po raznih javnih upravah malce drugače. Malce lažje, hitreje. Sam sem bil vzgajan dokaj svobodno, vendar mi je bilo priučeno, da kar koli bom že delal v življenju, naj se potrudim delo opraviti najboljše, kar se da. Sanje, da bi postal vzgojitelj predšolskih otrok, so se razblinile kmalu po tem, ko sem spoznal, da bom moral na srednjo šolo, ki me še zdaleč ni mikala. Pa ne da bi se uklonil volji staršev, šel sem na šolo, ki mi je nudila poleg pouka internat, hrano in nekaj malega štipendije. Zakaj sem šel na to šolo, o tem pa raje ne bom. Vsak, ki bo tole prebral, se lahko zamisli nad mojo odločitvijo, ki ni bila ravno izbira. Čeprav sem hrepenel po otroštvu, sem se mu moral hitro odpovedati. In medtem ko so se mi te misli motale po glavi, se je »petelinček« končno odločil, da pa sem po njegovem dovolj kaznovan. Vsi, ki menite, da so navedbe o tretiranju zapornikov v rokavicah resnične, ste, milo rečeno, naivni. Če imaš denar, te lahko zastopa nekdo iz kake močne odvetniške družbe in ti zagotovi pošteno sojenje. Vse ostalo so farse, izgovori, ki opravičijo pošteno lepe plačilne liste. Se torej vse vrti le okoli denarja? Po moje se. Čisto vsak od

nas ima svojo ceno, le višina te je vprašljiva. Torej se res vse konča pri tem, in so ostale človeške, humane socialne vrednote le iluzija, utopija sto in več let mrtvih ideologov in pisateljev? V svetu in med ljudmi, ki me obdajajo, je tokratni opis moje vsakodnevno razmišljanje. Za pogovor res nimam nikogar in edina oseba, ki mi je želela vlti upanje, da v zaporih ni vse tako črno, je obupala. Človek, ki sem ga pred leti spoznal na prestajanju prve zaporne kazni, je bil res zelo na mestu in sem ga ob ponovnem obisku zapora v štajerski metropoli spet srečal in dobil za mentorja. A je obupal. Obupal je nad sistemom, ne pa nad človekom. Pustil je udobno službo na upravi in se raje vrnil nazaj, v pazniške vrste. Tudi sam obupujem. Počasi, res počasi, a iz dneva v dan upanje umira. Ne zaleže nobena pritožba, ustnih groženj s strani delavcev, strokovnih delavcev zapora v nobeni tožbi ne morem dokazati. In nihče si ne upa priznati tega. Snemalne naprave so strogo prepovedane, odgovor zakaj pa prepuščam bralcu. Odgovori na pritožbe so identični, pa naj bo to VIKS, uprava zavoda ali kar samo ministrstvo. Vse, kar je slednje sposobno priznati, je neprimerna praksa zavoda. Počasi se poslavljam, saj je zunaj že trda tema in paznik z dvorišča mi je že 3x pomahal s snopom megalajtk. Samo še to mi manjka, da mi ob vsem zaporniškem sranju očitajo še poskus žaganja rešetk ali pobega. Saj bi pobegnili, z največjim veseljem, a ne vem, kam. Ima mogoče kdo kakšno idejo?

Pozdrav izpod Pohorja!

David O.

»Eho« iz tatega konca:

Boštjan Cvetič

KONČNO JO IMAMO - NOVO VLADO

foto: osebni arhiv

Tretji deli filmov so v veliki večini izrazito blede kopije enk, pa tudi dvojek, kot jim radi pogovorno rečemo, morda bi po mojem okusu izvil le botra Francisa Forda Coppole. Cosa nostra je pač cosa nostra, družina je družina in zakon je zakon! Približno enako velja tudi za tretje TV kanale posameznih televizijskih hiš, verjetno jih prav mnogo teh sploh nima, morda pa se tudi motim, ker nisem prevelik poznavalec trojk. Predvidevam, da na njih vrtijo trivialne stvari, morda TV prodaje, reklame, morda komedije, verjetno slabe B produkcije. Včasih me zanese tudi na slovensko trojko, sam bi ga poimenoval politični kanal. Prav je, da ga imamo, in moram reči, da se prešerno nasmejim nastopajočim igralcem z večinoma štiriletnim uvajalnim mandatom. To naredim predvsem, ko morajo pokazati vse, da se obdržijo na sceni ali se morda celo prebijejo v večje evropsko »gledališče« z daljšim, tj. kontinuiranim mandatom.

Prav pred časom, ko sem v obdobju nedavno končane olimpijade menjal kanal iz športne dvojke na politično trojko, sem naletel na solidno zasnovano oddajo, v kateri novinarji izbrskajo nekaj najbolj hudomušnih zadev iz parlamentarnih klopi (verjetno ne obstaja kakšna korelacija s šolskimi). Iz dvigovanja slovenske zastave naših olimpijcev sem premaknil na »resne« prigode drugih »umetnikov«, saj ni lahko medijsko nastopati. V opravičilo jim gre, da so v bistvu naturščiki, kar je nesporno dejstvo. Trenutno sem torej lahko primerjal športne dosežke enih, z drugimi spretnostmi drugih, ki tam nastopajo. In tako se mi je utrnila sledeča ideja.

V kontekstu rešitve trenutne slovenske resencijske agonije bi predlagal tehnično športno vlado, ki bi v pragmatiki gravitirala takole; resor obramba: Teja Gregorin, mrtvohlado precizna, umirjena in realna. Resor gospodarstvo: naši hokejisti – moč, surova moč, brez poklekov in kalkulacij, vsi za enega, eden za vse, na polno. Minister Kopitar starejši, državni sekretar Kopitar mlajši, luciden in iznajdljiv, ob tem pa bi mu zato in zaradi zmanjšanja stroškov dodal še zunanje ministrstvo. Ob omenjenih vrlinah za razliko od mnogih politikov odlično govori angleško. Notranje ministrstvo: Peter Prevc, brez besed, le dejanja in pogled preudarno usmerjen naprej, ne nazaj. Resor finance: Vesna Fabijan. Že iz imena izhaja pomlad in naše finance nujno potrebujejo spomladansko sonce, ki mora trajati vsaj nekaj dolgih let. Vesnine lastnosti pa so: pri teku na smučeh lahko padeš, a se vedno pobereš. Pravosodje: mojster Žan Košir, ki bi z vragolijami na deski prebudil in spet spravil v igro 2. člen ustave, da bi pravna in socialna država vsaj tu in tam prišla med preprosto rajo. Potrebno bi bilo neverjetno ravnotežje. Resor okolje in prostor: moj someščan Filip Flisar, da bi podal enake parametre za vse. Meter je meter in centimeter je centimeter, pa naj bo kvadratni ali kubični, če pa bi se slučajno kaj zapletlo pri davčnih izračunih, vezanih na nepremičnine, bi dodal svoja energijska krila. Premier? Raje bi pustil žensko! Premierka! Gospa zlata, Tina Maze, »one and only«, kot je svoj čas rekla Grace Jones. Si lahko zamislite, kakšna premierka bi to bila? Ne zanima je drugorazrednost, zanima jo vrh, navajena je podtikanja, besedičenja, fovšije ... in ni vrag, da bi ločila zrno od plevla. Drugega niti ne rabimo. Če pa res ne bi šlo, denimo, da bi ji kdo

foto: Žigažaga

zamešal UKV sprejem ter s tem onemogočil komunikacijo ali ji nastavljal pod dilce preveč kamenja, bi za samozavest dodal njenega svetovalca, se ve koga. Koliko različnih trenerjev, svetovalcev in pogodb je v tem trenutku v igri v naši državi! Številka, ki je nikakor ne uspem razvozlati. Za zdravstvo bi nastavljal gospoda iz nešportnih strmin, ki si upa, kljubuje ter opozarja na tujek v sistemu, vodjo ljubljanske ambulate za ljudi brez urejenega zdravstvenega zavarovanja, dr. Aleksandra Dopliharja. Ta ni samo Slovenec leta 2013, pač pa je za ljudi, ki tako rekoč ne obstajajo, Slovenec desetletja. Tudi za nas, torej tiste, ki poznamo njegovo delo, držo in neuklonljivost. Ne dvomim, da bi bili rezultati take vlade mnogo boljši, pa pri tem ne gre samo za trenutno vlado. Ista igra se ponavlja in ruleta se vrtila v neskončnost, številke so vedno iste, obrazi tudi, le tu pa tam se malce presedejo, mula pa je že znatno obrabljena in kleca ... Novi ministri nosijo in imajo v sebi »fajtk« od malih nog, pa ne samo za televizijo in medije, ampak tudi drugače. To bi bila vlada vseh vlad! Počakajmo na volitve. Do takrat vsi skupaj zaprimo oči in empatično sanjajmo ... Vsaj sanje so nam, državljanom, že več kot dve dobri desetletji dovoljene, drugo pa ...

PODPIRAM!

Prodajalec Miloš Kaličaniin je o sebi povedal:

»S prodajo časopisa se ukvarjam od lanskega oktobra in to na določenih lokacijah po vsej Sloveniji. Ta dejavnost mi je omogočena kot edino legalno delo, s katerim se tudi preživljam.«

Kupka Nataša Hentak je o prodajalcu Milošu povedala:

»Sem Nataša in od Miloša redno kupujem časopis, saj si kot prodajalec preprosto zasluži podporo. Časopis se mi zdi zelo zanimiv, z veliko zanimivimi temami.«

Pripravila Klavdija Krapež

026
KRALJE
ULICE

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

15. 02.>> Pozdravljeni! Navadno ne kupujem časopisov, zadnjič me je pa kar dvakrat v Izoli prodajalec št. 27 (Denis, op. uredništva) veselo in sončno pozdravil, da sem se ustavila pri njem. »Bi enega Kralja danes?« :-) Polepšal mi je dan. Lp, Tjaša

17. 02.>> Ja, tudi jaz želim pohvaliti prodajalca št. 261 (Silvo Skrbinšek, op. uredništva) v mariborskem Mercatorju. Vedno pozdravi in rada dam več kot 1 evro, saj je nevsiljiv in prijazen. Vesna

21. 02.>> Vsak mesec kupim vašo revijo, rada preberem vse prispevke, so življenjski in iskreni, lep pozdrav prodajalcu 413 (Franci Mirt, op. uredništva), pohvala prodajalcem, so vljudni in nevsiljivi, Magda

21. 02.>> Pozdravljeni, danes sem po dolgem času kupila vaš časopis od prodajalke pri sodišču. Boli, zelo boli?!!! In to naj bo demokracija ...

24. 02.>> ... kot star paznik (legenda) Povšetove rad kupim Kralje ulice pri prodajalcu št. 496 (Miloš Kaličaniin, op. uredništva) na Vrhniku ... bolje kot da bi mu jih nosil v arest. :) Lp, paznik M

26. 02.>> Tudi 468 (Senko Juričič - op. uredništva) na Parmovi je prijazen fant – srečno! Aljoša

Tjaša Žurga-Žabkar

FINSKA JE DEŽELA TISOČERIH JEZER. MI SMO PA DEŽELA TISOČERIH PUFOV.

N2

MOJA ZGODBA, 1.DEL

Rodil sem se leta 1970 v pijansko družino. Tako se je pravzaprav začelo moje dokaj žalostno življenje. Mama je veliko pila, oče pa me še sedaj noče priznati, ker naj bi moja mama istočasno hodila z njegovim bratom. Kot da bi jaz kaj imel pri tem! Spomnim se, da mi je sosed povedal, da se lahko samo njemu zahvalim, da sem sploh še živ. Star sem bil namreč kak mesec, ko me je teta vrgla čez balkon iz drugega nadstropja stare hiše. Če bi padel na dvorišče, bi od mene ostal le še madež. Sosed je ravno takrat prihajal iz službe in je videl, kako sem letel proti tlam. Pograbil je mojo blazinicco in me ujel nanjo, tako da se mi ni zgodilo nič hudega.

Spomnim se svojih štirih let, takrat je v kuhinji umrl star oče. Skočil sem čez pokrov krste, na pogreb pa me niso peljali, ker očitno nisem bil dovolj star, da bi videl šov na ljubljanskih Žalah. Mama je moja teto, svojo sestro, porinila v grob, ker se je smejala, namesto da bi jokala. Hodil sem v Emono krasti vino. Če sem ga prinesel mami, potem ni bilo batin, če pa so me v trgovini dobili pri kraji, pa sem dobil batine kar na licu mesta, potem pa me je še doma mama vrgla ob zid in za nameček kar fino pretepla. Jedel sem v glavnem samo čips, pil pa kokakolo. To so bili moji dnevni obroki, namesto večerje sem večinoma hodil spat lačen.

Štel sem približno 6 let, ko sem delal v Tivoliju, v lunaparku. Čez dan sem se vozil z vrtljakom, zvečer pa pometal in pomagal parkirat avtomobilčke, tiste, s katerimi se ponavadi zaletavajo, za kar so mi plačali 5 din. V trgovini sem za ta denar dobil ravno kilogram kruha in pašteto pa še nekaj drobiža mi je ostalo. Ampak kaj, ko to ni trajalo dolgo, le kake 2 do 3 dni, potem pa sta mi mama in teta vse pojedli in sem spet hodil spat lačen. Ko sem enkrat prišel v lunapark, sem jamral, da sem lačen, in od takrat naprej sem jedel pri njih. Denarja nisem več dobival, saj sem jim že na začetku priznal, kako življenje imam. Zelo sem se jim smilil, ne boste verjeli, ampak tudi cigani imajo srce. Hvala jim za lepe trenutke mojega otroštva.

Pri sedmih letih sva s staro mamo spala povsod, kjer sva lahko. To pomeni po kletah, pod milim nebom in včasih tudi na stopnicah šišenske policije. Patrulja te policije je bila večino mojega otroštva prisotna na našem domu, saj je mama vodila v stanovanje pijance. Dokler je bilo alkohola v izobilju, je bilo vse fajn, problem pa se je pojavil, ko je le-te zmanjkalo. Takrat so se spravili name in na staro mamo, »velikodušno« so naju pretepali. Mene je nekoč en tip dvignil do stropa in me kratkomalo spustil na tla. Z brado sem priletel v rob mize in imel čisto plavo brado. Zato sva pogosto bežala iz stanovanja, in ko sva prenočevala na mrzlih stopnicah pred policijsko postajo, mi je nek policaj prinesel pomarančo. Prosil sem ga, če bi lahko šli gor naredit red, pa se je samo nasmehnil rekoč, da glede tega vlečejo šibice. Tisti, ki potegne krajšo, gre v stanovanje delat red. Nisem ga razumel,

foto: MG

vem pa, da je bilo precej mrzlo in sem se stisnil k stari mami in zaspal. Pomarančo sva si zjutraj razdelila, malo meni, malo njej. Proti poldnevu sva se vsa prestrašena namenila proti domu, saj nisva vedela, koliko jih je še v stanovanju. Ko sva se bližala, sva pred hišo opazila policijo in si oddahnila, saj sva slutila, da je doma zato verjetno mir. Leta 1978 je socialna služba navsezgodaj prišla pome, odpeljali so me v Veržej, v zavod, kjer sem bil leto dni. Toliko so rabili, da so pogruntali, da ne sodim tja, saj so bili ostali otroci mladoletni prestopniki, jaz pa edini, ki je hodil v 1. razred osnovne šole. Tam so me pretepali, jaz pa sem jih grizel. Zobje so bili pač moja edina obramba. Ko so se začele počitnice, tiste, ki trajajo celo poletje, me je vzgojitelj peljal v Stročjo vas na enomesečne počitnice. Toliko časa je bil namreč zavod zaprt, ker so ga obnavljali. Pripeljal me je na kmetijo. Uh, kako se je bilo lepo igrati z muckami. Prvič sem dobil tudi pravega prijatelja, to je bil njihov kuža Miki. Takoj sva postala prijatelja. Prvič sem videl krave, kokoši in svinje. Počitnice so bile zelo lepe, a čas je hitro minil in moral bi se vrniti v zavod. Učitelj je prišel pome, pa sem se skril pod mizo, kjer je sedel gazda kmetije. Oklenil sem se njegovih nog, začel jokati in prositi, da ne grem nazaj in da bi rad ostal pri njih! Potolažil me je in se začel z učiteljem meniti, da še imajo papirje za rejniško družino in če lahko kako pomaga. Jaz bi rad ostal pri njih na kmetiji. Izpod mize sem prilezel šele takrat, ko se je učitelj odpeljal nazaj v zavod. Že čez kak teden je bil nazaj. Zagledal sem njegov avto in že spet sem bil pod mizo. Gazda, njegova žena in mlajši sin ter učitelj so sedeli za mizo, jaz pa pod njo, ko mi je učitelj rekel, da ima pred sabo papirje, s katerimi je odločeno, da lahko ostanem na kmetiji. Nisem mu verjel, ko pa mi je to povedal lastnik kmetije, sem bil takoj pri njem v naročju. Nekaj so se menili, ampak jaz nisem nič slišal, moje misli so bile čisto druge. Zaspal sem kar pri lastniku v naročju, saj sem se tam počutil varnega. Zbudil sem se v postelji in najprej sem se skušal spomniti, kje sploh sem. Ko sem zagledal Mikija, sem vedel, da sem še vedno na kmetiji. Kar vriskal sem od veselja, da imam okoli sebe dobre ljudi, ki me imajo radi. Počitnic je bilo konec in moral sem v šolo, začel sem hoditi v drugi razred. Sošolci so me sprejeli zelo prijazno, v razredu sem se družil z njimi, med odmori pa sem bil raje sam. Nisem jim še zaupal, saj sem imel slabe izkušnje iz zavoda. Kak mesec sem rabil, da sem se popolnoma vklopil v šolo in življenje na kmetiji. Uh, kje so tisti časi, ko se je vse delalo s kravami in konji? Njive so orali s kravami in prav lepo je bilo. Ljudje so imeli več časa za soljudi kot danes, ko vse nekam hiti. Rejnika sem klical ata, njegovo ženo pa mama. Kako lepi besedi sta to, ko lahko komu rečeš ata ali mama. Imela sta me zelo rada in me vzgajala, kot bi bil njun otrok. Nobenih razlik nisem čutil med njunimi otroki in mano. No, njuna hčerka je bila že poročena, starejši sin pa duhovnik, tako da sva bila doma samo jaz in njun mlajši sin, ki je sicer 10 let starejši od mene.

Vojko

MILOŠEV FOTOGRAFSKI KOTIČEK, UTRINKI IZ SRBIJE - VOLITVE

028
KRALJI
ULICE

foto: Miloš Stosić

foto: Miloš Stosić

foto: Solobodan Stosić

foto: Miloš Stosić

foto: Miloš Stosić

foto: Miloš Stosić

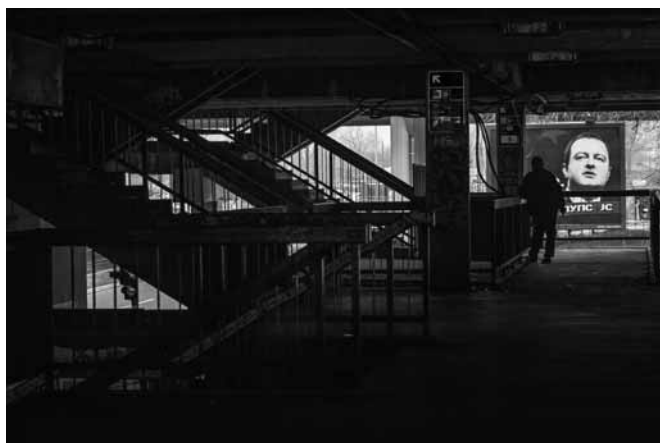

foto: Miloš Stosić

foto: Miloš Stosić

OGLASNA DESKA

Izvajamo selitve, praznenje stanovanj, podstrešij, kleti ipd. Poleg tega se z nami lahko dogovorite za urejanje okolice, barvanje ograj, fasad, manjša hišna opravila, sprehajanje psov in pomoč na domu. Če smo kaj pozabili napisati, nas pokličite na številko: 070 488 779, Klavdija

Mali traven že greje in prinaša veselje. Naj vas popelje mimo Posredovalnice rabljenih predmetov, kjer vam ponudimo obilo zanimivih rabljenih predmetov: za okras ali za preganjati dolg čas, za vsakodnevno rabo, robo najdete pri nas. Veseli bomo tudi, če nam kaj podarite.

Potrebujem prostor v velikosti kabineta, kamor bi dala v hrambo predvsem garderobo, npr. garaža, klet, vrtna uta... in sicer za simbolično ceno ali zastonj. Sem iz Ljubljane. Tel.: 031 269 405

Prodajam plinsko sobno peč, letnik 2013 - december, po polovici ceni. Račun in garancija priložena. Kontakt: Jan 070 205 436

Potrebujem lahke sestavljive regale, omare ali predalnice, po možnosti na kolesih. Zastonj ali za simbolično ceno. Sem iz Ljubljane. Tel.: 031 269 405

Rabite selitev stanovanja, pomoč pri nošnji pohištva, čiščenje ali praznjenje kleti, mogoče urejen vrt in okolico hiše? Opravljam tudi dela, vezana na žaganje dreves (imam svojo motorko) in adaptacijo stanovanja, štemanje. Pokličete me lahko kadarkoli, od ponedeljka do nedelje. Lp, Tadej. Gsm: 051 730 890

Udeleženci glasbene delavnice in delavnice izdelovanja instrumentov iz recikliranih materialov so pod vodstvom mentorja Iztoka Korena izdali CD z naslovom Ulične žvrgoljivosti. Naročila zanj sprejemamo preko mejla: urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, CD pa je možno kupiti tudi pri naših prodajalcih. Cena znaša 2 €.

Žiga, hvala za donacijo našim pasjim ljubljencekom, ki si jo predal pred Hofrom na Brdu. Kralji Ulice

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 15h - 17h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

Sem invalid brez obeh nog in ene roke. Prosim, če mi lahko kdo podari prenosni računalnik. Kontakt: Luka 070 201 769

Ponosno obveščamo kupce revije in vse morebitne interesente, da je izšla zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov, imenovana Tlakovanke (po ceni 4 €). Sprejemamo naročila preko mejla urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, dostopna pa je tudi pri naših prodajalcih. Vabljeni k nakupu!

029
KRALJI
ULICE

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Strokovno predavanje Življenje in smrt zvezd – Borut Jurčič Zlobec
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 10. 4. ob 18.00

KAJ: Strokovno predavanje iz Cikla predavanj Ona in On, Tito in Jovanka – dr. Dušan Rutar
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 14. 4. ob 18.00

KAJ: Strokovno predavanje Mikrobi, naši najboljši prijatelji – Živa Flisar
KJE: Knjižnica Šiška, Trg komandanta Staneta 8
KDAJ: 23. 4. ob 19.30

KAJ: Potopisno predavanje Privlačna Slovenija – Marjan Bradeško
KJE: Knjižnica Jožeta Mazovca, Zaloška cesta 61
KDAJ: 16. 4. ob 19.00

KAJ: Strokovno predavanje Svetilniki vzhodne jadranske obale od Trsta do Dubrovnika – Mitja Zupančič
KJE: Knjižnica Šiška, Trg komandanta Staneta 8
KDAJ: 2. 4. ob 19.30

Literarni večeri, predstavitev knjig

KAJ: Predstavitev knjige Zgodovina slovenskega alpinizma – dr. Peter Mikša in mag. Urban Golob
KJE: Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva 1, dvorana
KDAJ: 2. 4. ob 18.00

KAJ: Pogovor- Večer z nagrajencem in nominiranci za Rožančevo nagrado 2013 – Alojz Ihan, Marcel Štefančič in Igor Škamperle
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 3. 4. ob 18.00

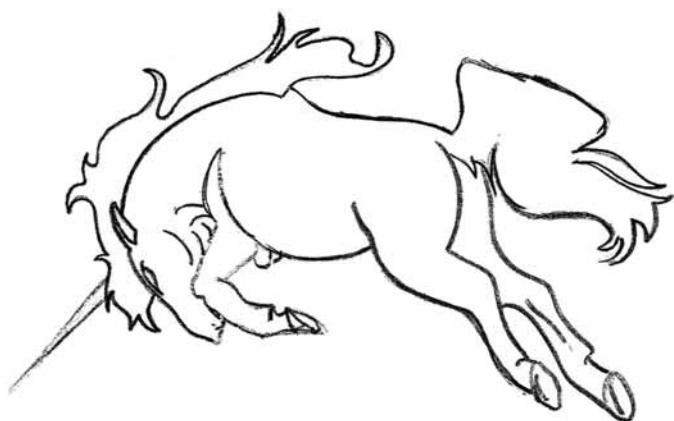

KAJ: Predstavitev knjige Naglušni naglušnemu: o sluhu in slušnih aparatih – Marko Štanta
KJE: Knjižnica Prežihov Voranc, Tržaška 2a
KDAJ: 22. 4. ob 18.00

Razno

KAJ: Domoznanski filmski večer Mostovi Ljubljane: Hradskega most in njegova popotovanja po stolnem mestu Ljubljanskem
KJE: Slovanska knjižnica, Einspielerjeva 1, dvorana
KDAJ: 15. 4. ob 19.00

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

Alex Cufar

MAGIČNI LIK

pripravil: Gregor B. Hann

Vodoravno in navpično:

- (1) Vrsta gozdnega sadeža (ednina),
- (2) mesto, kjer se nahajajo na generalki ali gledališki igri igralci,
- (3) grška črka,
- (4) riževo žganje.

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

MAGIČNI LIK

pripravila: Helena Koren

Vodoravno in navpično:

- (1) Delavec, ki razstreljuje skale, objekte,
- (2) bodika, božje drevce (*Ilex Aquifolium*),
- (3) ital. pesnica in pisateljica Ada,
- (4) televizijski zaslon,
- (5) del žita.

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

Šale

Kakšna je razlika med kengurujem in Slovencem?
Kenguru vedno ima kaj v žepu, medtem ko Slovenec teka od trgovine do trgovine s praznimi žepi!

Gregor B. Hann

Nesreča v rudniku

Vsi mrtvi razen Lojzeta. V bolnišnici ga obišče žena, rekoč:
»Lojze, vse vdove so dobile po 50 000 € vsaka, jaz pa ubogega tisočaka za tvoje poškodbe. Kje si pa bil, ko se je zrušil rudnik?«
»Bil sem na WC-ju.«
Žena: »Bog te nima rad, kjer koli se delijo evri, ti nekje serješ!«

Zmajček

Brezmadežni

Kateri ljudje se množijo brez seksa? Penzionisti!

Helena Koren

Slepi potnik

Gorenc pride s kufrom na vlak brez vozovnice. Konduktar pride do njega in pravi: »Karto prosim.«
Gorenc pravi: »Nimam.« Pričkata se glede kazni. Konduktar: »Ne bom vrgel ven vas, ampak kufer in to skozi okno.«
Gorenc pa pravi: »Eno uro se pregovarjava, zdaj mi hočete pa še sina ubiti!«

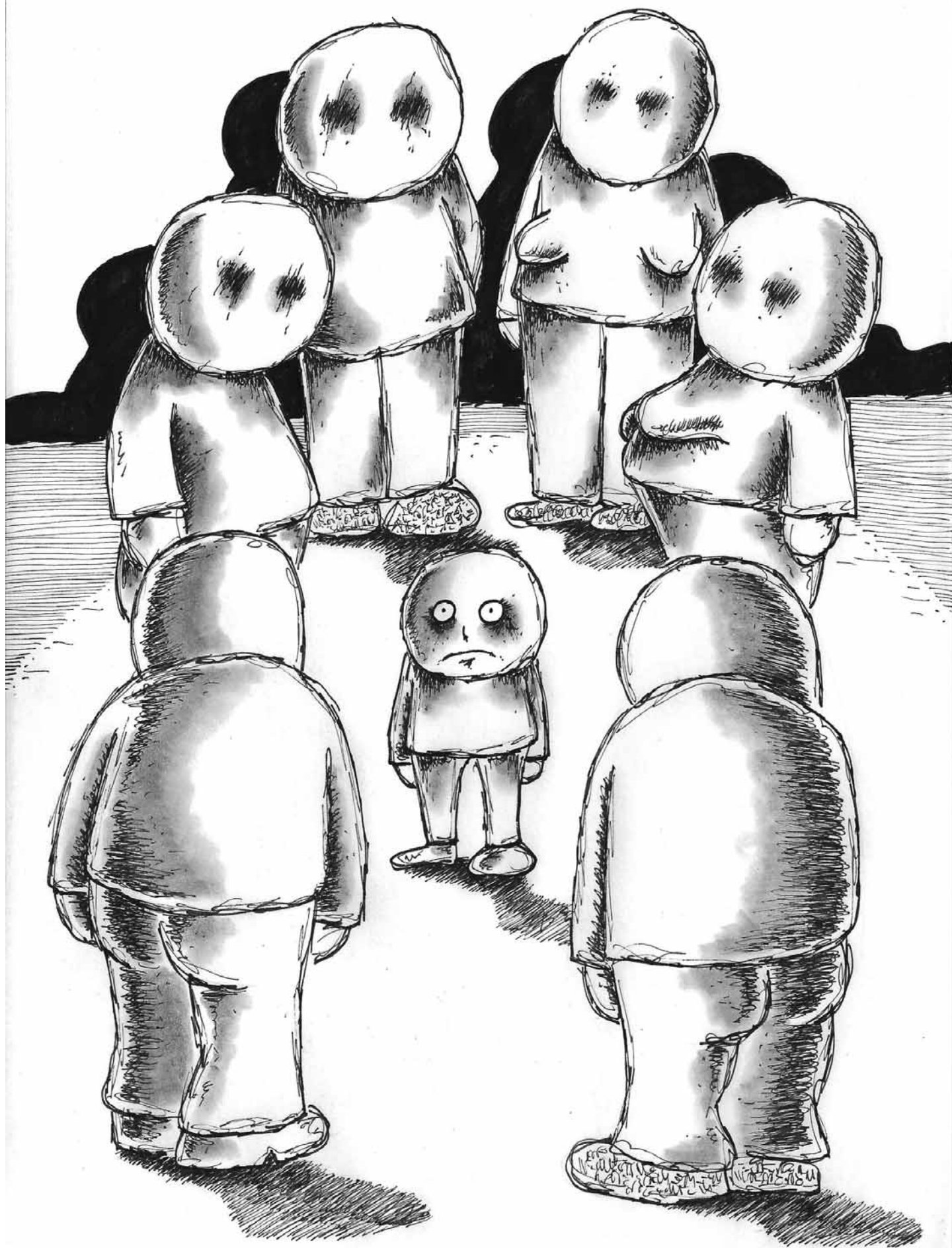
Ciril Oman

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjena magična lika pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, Tlakovanke (zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov), stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« - izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja ter zgoščenko Ulični žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Marjana Jeršek, Petra Konstantinovič, Denis Lukman iz Ljubljane, Sonja Knehtl iz Maribora in Milan Lukanović iz Kopra.

JANNE KARLSSON

IZTOK IN DARKO

Briga me za vse.

